

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hunoldi Plettenbergi[i] E Societate Jesu Introductio Ad Jus Canonicum

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1692

Caput XIV. Series Conciliorum generalium legitimorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62983)

Nam Pontifex est supra Concilia, non vero Concilia supra Pontificem, ut infra pluribus probabitur. Decreta vero Concilii generalis, cui Pontifex non per se, sed per Legatos præsidet, eduntur nomine Concilii, ut patet ex octo Conciliis generalibus, atque etiam Tridentino, in quibus sæpius legitur: *Synodus definit, mandat, prohibet.* Demum tenentur Episcopi decreta secum conferre, & intra sex menses in Ecclesia sua publicare. *Conc. Tolet. XVI. c. 8. can. ult. dist. 18.*

Dubitandum vero non est Decreta Conciliorum universalium jus constituere generale & commune, quod omnes obliget, cum confirmata sint à supremo Principe, Christi in terris Vicario. Si quæ verò, quæ fidem non concernunt, alicubi non recipiantur, id quidem *de facto* fit, an etiam *de Jure* examinatur in Titulis de Constit. & Consuetudine.

C A P U T XIV.

Series Conciliorum Generalium Legitimorum.

Compendiosa descriptio Conciliorum gener. eorumque Canonum Nicani .I. Sardiceni

*dicentis, Constantinopolitani I. Ephesi-
ni I. Chalcedonensis. Constan. II. Con-
stant. III. Nicæni II. Constant. IV. La-
teranensis. I. II. III. & IV. Lugdunen-
sis I. & II. Viennensis, Florentini
Lateran. V. Tridentini.*

I.

PRæmissis iis quæ spectant ad Convo-
cationem & celebrationem Conci-
liorum Generalium modumque in iis pro-
cedendi, subiiciemus nunc brevem eo-
rundem, quæ hæctenus in Ecclesia ce-
lebrata sunt, descriptionem, & qui Ca-
nones ex iis tanquam ex fontibus in Jus
Canonicum deducti sint. Concilia ge-
neralia quæ legitima sunt, numerantur
octodecim. Primum est

NICÆNUM.

Convocatum illud fuit Nicææ, quæ
Metropolis est Bithyniæ in Asia à Sylve-
stro Papa & Constantino Imperatore.
Inchoatum est in aula Palatii Constanti-
ni *Euseb. l. 3. vitæ Constan. c. 12.* anno Chri-
sti 325. 13. Kal. Julii. Paulino & Juliano
Coss. ut tradit Concilium Chalcedonen-
se *Act. 2.* tenuitque usque in diem octa-
vam Kalend. Sept. ejusdem anni, ut ha-
bet eadem Synodus Chalced. & vetus-
tissima Cresconiana collectio.

L

Inter-

Interfuerunt huic Concilio Patres supra trecentos octodecim; quos inter multi sanctitate conspicui, & in sanctorum Catalogum ab Ecclesia relati, ut Nicolaus Myræ in Lycia, Paphnutius Thebarum Ægypti, Potamon Heraclææ Ægypti, Spiridion Threnituntis Cypri, Paulus Neo-Cæsarææ, Jacobus Nisibis in Mesopotamia, Alexander Constantinopolis, Arostanes in Armenia superiori Episcopi & magnus Athanasius tunc Ecclesiæ Alexandrinæ Diaconus. Præsiderunt Summi Pontificis Legati Osius Cordubensis Episcopus, Victor & Vincentius Romanæ Ecclesiæ Presbyteri, qui etiam ante omnes Ecclesiarum Antistites & Patriarchas confederunt, suaque nomina Actis subscripserunt, ut testis est Dalmatius seu Gelasius Cynizenus Episcopus in historia hujus Concilii. Hos sequebantur Alexander Alexandria, Eustathius Antiochiæ Patriarchæ, Macarius Hierosolymorum Episcopus. Constantinus Imp. Concilium ingressus non nisi annuentibus Episcopis sedere voluit, de in habita Oratione latina contestatus est non esse deinceps suum sed Episcoporum judicare, proindeque post omnes Episcopos subscripsit.

Coactum fuit hoc Concilium præcipuè contra Arium Presbyterum Alexandrinum sacrarum literarum interpretationi Præpositum, qui assererat DEI filium esse diversæ à Patre inferiorisque naturæ, atque à Patre in tempore ex nihilo creatum; Quæ hæresis in hoc Concilio damnata est. Deinde contra Quarta decimanorum Sectam jam ante sæpius oppressam, nunc iterum reviviscentem, quæ Judaico ritu non die Dominico Pascha, sed Luna decimaquarta in quamcunque diem incidisset agitabat. Constitutum ergo est, ut post decimam quartam Lunam primi mensis in ipsum æquinoctium vernalis incidentem, vel ipsum proximè sequentem primam Dominicam Pascha celebretur. Decreta hujus Concilii Romam perlata à Sylvestro Papa approbata fuere.

2. De numero Sessionum & Canonum hujus Concilii valde controversatur. Alii namque contendunt viginti solum formatos esse Canones, qui hodie dum exstant, alii vero plures fuisse affirmant. Isti pro se allegant I. quod Atticus Episcopus Constantinopolitanus, & Cyrillus Alexandrinus Antistes miserint solum vulgatos viginti Canones ad Conc. Carthaginense VI, cum id omnes

sibi transmitti petiisset. II. Rufinum viginti duos exhibere in historia sua, sed duos nihil addendo partiri, adeoque re ipsa viginti esse. III. Theodoretum l. 1. *Hist. Eccl. c. 8.* viginti solum fuisse attestari. IV. Cæcilianum Episcopum Cathaginensem, qui ipse Concilio Nicæno interfuerat, non plures quam viginti Canones Nicæa Carthaginem retulisse, ut refert Concilium Carthaginense VI.

Qui vero plures fuisse esserunt producunt: *primò* Epistolas sub nomine Athanasii & Marci Pontificis Romani latine scriptas, in quibus Athanasius rogat Marcum, ut ad se transmittat octuaginta Nicænos canones, quos Alexandrinum ex Synodo transportarat; Cui respondet Marcus se canones illos octuoginta primum, sed à Nicæna Synodo in septuaginta redactos ad ipsum transmittere. Sed hæ Epistolæ ab eruditis profectiis, & nullius auctoritatis habentur. *Secundo* Julius Pontifex Romanus meminit in Epistola scripta ad Orientales, quam refert Athanasius Apologia 2. cujusdam Decreti Nicænæ de prioris Synodi Actis in posteriore Synodo examinandis. Deinde recenset hoc Decretum Nicænum:

Non debere præter sententiam Romani
Pon-

Pontificiis Concilia celebrari. Et aliud: Ne Comprovinciales quicquam statuunt adversus ullum Provinciae Episcopum inconsulto Romano Pontifice. Tertio Leo Papa Epist. 24. ad Theodosium juniorem Aug. postulat ab eo retractatorium concilium in causis Flaviani ab Ephesino latrocinio appellantis, & subjungit: Quam autem post appellationem interpositam hoc necessario expostuletur Canonum Nicææ habitorum decreta testentur, qua à totius mundi sunt Sacerdotibus constituta. Item Zosimus, Innocentius, & Cœlestinus Summi Pontifices petunt à Concilio Carthaginensi VI. ut observetur ab eisdem Canon Nicæus circa appellationes ad Romanam sedem à judiciis Episcoporum; Nihil horum vero in vulgatis XX. Canonibus reperitur. Quarto, Gelasius Cyzicenus l. 2. c. 30. præmittit vulgaribus XX. Canonibus statutum Nicææ Synodi novem continens capita. S. Ambrosius in Epistola ad Vercellensem Ecclesiam inquit: Patres in Concilio Nicæano tractatus addiderunt, neque Clericum ququam esse debere, qui secunda conjugia sortitus est. Innocentius I, Epist. 23.

ad Synodum Tolosanam refert ex regulis Nicænis de ordinationibus: *Ne quispiam, qui post Baptismum militaverit ad Ordinem debeat Clericatus admitti: neque qui causas post Baptismum acceptum egerint &c.* S. Hieronymus *Præf. in lib. Judith* refert hunc librum à Nycæna Synodo fuisse inter canonicas scripturas connumeratum. S. Augustinus *Epist. 110.* agnovit decretum Nicænum, ne quis succedat Episcopo viventi: *Adhuc, inquit, in corpore posito... Valerio, Episcopus ordinatus sum & sedicum illo, quod Concilio Nicæno prohibitum fuisse nesciebam, nec ipse sciebat, quod ergo reprehensum est in me, nolo reprehendi in filio meo.* Quinto Concilium Antiochenum *Can. 1.* & Constantius Augustus, qui Nicæno interfuit in *Epistola sua* quam refert Eusebius *Cæsariensis. l. 3. vitæ illius* & S. Athanasius, qui pariter in Concilio præsens fuit *lib. de Conciliis Arim in. & Seleuc.* Et Epiphanius *haeres. 96.* tradunt Nicæni Concilii decretum de non celebrando Paschali festo, nisi in Dominica occurrente primum post decimam quartam mensis Martii lunam; At nihil prædictorum reperitur

peritur sive in Canonibus, sive in actis Synodi Nicænæ. Præterea in Epistola Episcoporum Ægypti ad Felicem Papam II. leguntur sequentia. *Sciamus in magna Nicæna Synodo trecentorum decem & octo Episcoporum, ab omnibus concorditer esse roboratum: Non debere absque Romani Episcopi sententia Concilia celebrari, nec Episcopos damnari; Licet hæc & complura alia necessaria Synodi Capitula fuerint ab hæreticis quotidie nos infestantibus exusta nobisque prærepta.* Sed hanc Epistolam Baronius aliique eruditi supposititiam dicunt. Porro Canones Arabicos falso adscribi à quibusdam Nicænæ Synodo ostendit Cabassutius in Notitia Ecclesiastica de numero Canonum Nicænorum. Verum ni dicere velimus errasse supra citatos Patres & Concilia, fatendum erit præter Canones viginti decreta esse à Concilio illo Nicæno alia non pauca, seu Canones illa appelles, seu alterius nominis statuta.

3. In viginti vero Canonibus hujus Concilii, qui exstant, hæc statuuntur.
Can. I. Irregulares esse, qui se ipsos, non vero quos Medici morbi causa, vel alii
 per-

per vim mutilant vel mutilare permittunt. Refertur *c. Si quis à Medico dist. 55.*

Can. 2. Ne Neophyti ordinentur Episcopi aut Presbyteri. Item qualiter clerici ordinari & promoveri de ordine inferiori ad superiorem debeant servatis interstitiis. Et de his qui rei convicti essent *ψυχικῆ ἀμαρτήματος*, peccati animalis, hoc est qui post Baptismum grave aliquod crimen præsertim luxuriæ admiserint arcendis à Clericatu.

Can. 3. Ut nulli Clericorum liceat subintroducere mulierem, exceptis Matre, Sorore vel aliis non suspectis. citatur *c. interdicit 1. dist. 32.*

Can. 4. Statuitur qualiter Episcopi ordinari seu consecrari debeant. Refertur. *c. Episcopi ab omnibus dist. 64.*

Can. 5. Præcipitur ne excommunicati Clerici vel Laici à clero repulsi ab aliis admittantur. Citatur *c. Servetur ista sententia 11. q. 2.* Et ut Synodus Episcopalis bis in anno nimirum ante quadragessimam, & in Autumno convocetur. Habetur *dist. 18.*

Can. 6. Statuitur potestas Episcopi Alexandrini, & specialiter Ecclesiæ Romanæ. Deinde quod definitur à maiore parte collegii Ecclesiastici, id ratum esse debere. Can.

Can. 7. Approbatur honor Episcopo Hierosolymitano ex consuetudine delatus, Metropoli propria dignitate servata.

Can. 8. Permittuntur Novatiani, qui Cathari dicuntur, ad Ecclesiæ unitatem revertentes pristinae Sedi vel Ordini seu gradui restitui.

Can. 9. Examen Ordinandorum instituendum esse.

Can. 10. Clericos lapsos ordinatos deponendos esse.

Can. 11. Præscribitur quomodo sponte lapsi pœnitere debeant.

Can. 12. Contra eos, qui ut se inchoatæ pœnitentiæ molestiis eriperent, militias affectabant, vel redimebant.

Can. 13. Nemini pœnitenti in extremis vitæ communionem sacri viatici denegandam.

Can. 14. Catechumenos lapsos pœnitentiæ triennali subijciendos.

Can. 15. Episcopos, Presbyteros & Diaconos proprias, quibus adscripti sunt, Ecclesias deserentes ad eas revocandos esse. Citatur *in c. Non oportet Episcopum 7. q. 1.*

Can. 16. Clericos non debere deserere Ecclesias suas, & ab alio Antistite non esse ordinandos sine consensu proprii Episcopi.

can,

Can. 17. Clericos usurarios deponendos esse.

Can. 18. Ne Diaconi Eucharistiam præbeant vel attingant nisi eis præbente Episcopo vel Presbytero, nec in medio Presbyterorum sedeant.

Can. 19. Paulianistas seu Photinianos denuo rebaptizandos esse, quia ut ait Innocentius I. *Epist. 1. 2. c. 5. In Nomine Patris & Filii & Spiritus sancti minime baptizabant.*

Can. 20. Ut fideles Paschali tempore stantes orent. Citatur *e. Quoniam sunt de Consecrat. dist. 3.*

SARDICENSE.

4. Quamvis hoc Concilium fuerit Synodus Oecumenica, non tamen inter universalia approbata Concilia numeratur, quandoquidem cum Nicæno unum idemque censetur, cum utrique iidem ferè interfuerint Patres, & nil aliud constituerint, quam quod Nicænum confirmarint, Canonesque illius explicatos corroborarint.

Convocatum est hoc Concilium Sardicæ anno Christi 347. auctoritate Julii Romani Pontificis sub imperio Constantis. Præsedit Concilio Osius Cordubæ Præsul in Hispania qui missus erat à Pa-
pa

pa Legatus una cum Protegene Sardicæ Episcopo & Archidamo ac Philoxeno Presbyteris; Interfuere Episcopi orthodoxi trecenti quadraginta quatuor, ut testatur Athanasius, qui Synodo adfuit; Vel, ut Socrates tradit *l. 2. c. 16.* trecenti septuaginta sex. Præter hos convenere Orientales ex Arii & Eusebianorum colluvie septuaginta sex Episcopi, qui causæ suæ diffisi clam recesserunt Philippopolim Thraciæ & citati juridicè detrectantes redire, ibidem Pseudo-Synodum habuerunt sub Præside Stephano Episcopo Antiocheno.

In hoc Concilio absolutus est Athanasius ab Eusebianis damnatus. Similiter Marcellus Ancyrae, Asclepas Gazæ, aliique ab Arianis abdicati Antistites, & ut ad proprias Ecclesias, expulsis inde invasoribus, remearent, constitutum est. Subscripsit primus Concilio Osius Episcopus Cordubæ, deinde Protogenes Sardicæ Episcopus, tum, quos Athanasius dicit Julii Romæ Episcopi Legatos, Archidamus & Philoxenus Presbyteri. Petierunt deinde per literas Patres à Julio Pontifice, ut Concilium confirmaret. *Sozom. l. 3. c. 11. Nicep. l. 9. c. 12.* idque eum fecisse patet ex eo, quod ipse Julius in Epistola ad Alexandrinos suam de
Atha-

Athanasio restituendo sententiam à Synodo approbatam esse gratuletur. *Athan. Apol. 2.*

5. Canones Concilii Sardicensis numerantur viginti & unus.

Primo statuitur poena in Episcopos transilientes de Episcopatu ad alium Episcopatum propria auctoritate.

Can. 2. Episcopus qui fraudulenter alterum ambivit Episcopatum, ne quidem Laica communione in fine vitae dignus habeatur.

Can. 3. Episcopus ab alio Advocatus in provinciam vocantis transire potest. Ut appellationes Episcoporum ad Apostolicam Sedem emittantur.

Can. 4. Episcopo deposito non prius alius in ejus cathedram substituatur, quam Romanus Pontifex causa cognita sententiam tulerit.

Can. 5. De Episcopis accusatis à Pontifice Romano judicandis, si ad illum provocaverint, vel ad Comprovinciales Episcopos remittendis.

Can. 6. De non ordinandis Episcopis pervicos & modicas civitates.

Can. 7. De Episcopis accusatis.

Can. 8. Ne Episcopi passim ad comitatum pergant nisi à Principe fuerint accersiti

versiti obtentis à Metropolitano literis.
Et de officio Episcopi.

Can. 9. De Diaconis ad comitatum dirigendis.

Can. 10. Quod ad comitatum pro pupillis & Viduis ac necessitatem patientibus sit eundum.

Can. 11. Ut qui in canali (id est via, qua equi publicè per stationes singulas ad iter dispositi sunt) Episcopi euntes ad comitatum sollicitè discutiant.

Can. 12. De his qui ignorant, quid sit in Synodo constitutum.

Can. 13. Ne quis ad Episcopatum promoveatur nisi prius Lectoris, Diaconi & Presbyteri ministerio functus fuerit.

Can. 14. Ne Episcopus in aliena Provincia diutius sine necessitate immoretur.

Can. 15. Ne Episcopus à sua Ecclesia plus tribus hebdomadibus absit.

Can. 16. Ne Clericus à suo Episcopo excommunicatus ab alio suscipiatur.

Can. 17. Licere Clericis, si injustè fuerint excommunicati, vicinos adire Episcopos.

Can. 18. Non licere Episcopo alterius Clericum in sua Ecclesia ordinare.

Can.

174 *De Concilio Constantin. primo*

Can. 19. Ne Episcopus sibi non subditum ordinare præsumat sine consensu proprii Episcopi.

Can. 20. Ut extranei clerici apud Theffalonicam non immorentur.

Can. 21. De suscipiendis his, qui persecutionem patiuntur.

CONSTANTINOP. I.

6. Secundum generale Concilium fuit Constantinopolitanum primum Constantinopoli A. Christi 381. secundum Baronium, vel ut tradit Bellarminus anno 383. indictum auctoritate Damasi Papæ, & consensu Theodosii Senioris Imp. ut constat ex gestis Damasi apud Baronium ad hunc annum, ejusdem Damasi Epistola apud Theodoretum l. 2. c. 22. & Epistola Concilii ad Damasum apud eundem Theodoretum l. 5. bist. Eccl. c. 9. Interfuerunt Episcopi Orientales Catholici 150. & Macedoniani sex, semi-Ariani 36. *Niceph. instit. Eccles.* Præfedit primusque Actis subscripsit Nestorius Regiæ urbis Episcopus, non vero Damasus Pontifex per se, vel per Legatos suos; Confirmavit tamen illud in his, quæ fidem Catholicam concernunt. *Photius in lib. de 7. Synodis.* Tres potissimum ob
ob

causas convocatum est hoc Concilium: I. Ut fides Concilii Nicæni confirmaretur. II. Ut Ecclesiæ Constantinopolitanæ Præsul orthodoxus præficeretur. III. Ut Macedoniana hæresis asserens Spiritum sanctum esse creaturam, profligaretur. Tria vero sub Damaso non interrupta serie celebrata sunt Concilia; Primum Aquilejense, cui præsedit Valerianus Aquilejæ Antistes; Secundum dimisso Aquilejæ Concilio Romanum, cui ipse Damasus præsedit; ad utrumque invitati quoque sunt Episcopi Orientales. Tertium Constantinopolitanum quæ tres pari auctoritate edita in unum coälvere generale Concilium consentientibus occidentalibus, qui in Aquilejensi & Romano convenerant cum Orientalibus, qui Constantinopoli congregati erant. Septem tantum hujus Concilii afferuntur Canones.

7. Can. I. Instauratur & roboratur fides de Filio DEI æternitate & consubstantialitate cum æterno Patre. Damnantur etiam impia Macedonii & Eunomii dogmata, & omnes Arianorum & Sabellianorum: Nec non Marcelli Ancyrani, Photii Sirmiensis, & Apollinaris Laodicensis Sectæ.

can.

Can. 2. Ut Episcopi proprias gubernent Ecclesias. Habetur *c. Episcopi qui extra. 9. 9. 2.*

Can. 3. Ne Episcopi ultra Diocesim propriam ad alias accedant, nisi invitati fuerint.

Can. 4. Quomodo Ecclesiæ inter barbaras gentes existentes regendæ sint, Maximus Philosophus Cynicus damnatur, ejusque ordinatio declaratur irrita.

Can. 5. Episcopus Constantinop. habeat priores honoris partes post Romanum. Hic Canon occasionem dedit schismati Ecclesiæ Orientalis.

Can. 6. Statuitur Episcopus aliosque Clericos non esse accusandos ab excommunicatis, hæreticis aliisque reis, & rejiciendas eorum accusationes, usque dum accusatores se purgaverint. Item quod in accusatione Episcopi possit à Synodo Provinciali ad Majorem recurri.

Can. 7. Recipiendos esse hæreticos errorem suum abjurantes & rectæ fidei adscribi volentes.

EPHESINUM I.

8. Tertium est Ephesinum primum indictum auctoritate Cœlestini Papæ Theodosio juniore Imp. anno 431. juxta Baronium 430. juxta Bellarminum 434.

Basso

Basso & Antiocho Coss. ad condemnan-
dam hæresin Nestorii duas distinctas in
Christo comminiscens personas, divi-
nam & humanam, & negantis Sanctis-
simam Virginem MARIAM Theoto-
con, hoc est DElparam appellandam
esse. Concilium celebrarunt Ephesi quæ
est minoris Asiæ Metropolis Episcopi or-
thodoxi plus quam ducenti in æde B. V.
MARIÆ pro cujus asserenda dignitate
convenerant decimo Kal. Julii. Ter ci-
tatus Nestorius, & nil nisi convicia re-
ponens hæresis præfractæ obstinationis
convictus à sacra hac Synodo juxta sen-
tentiam à Pontifice anno præcedenti in
Concilio Romano latam damnatus &
omni gradu dignitatis spoliatus fuit.
Præfedit nomine Pontificis præter alios
Legatos Cyrillus Episcopus Alexandri-
nus, qui & primus mitram Pontificiam,
& titulum Judicis universi Orbis à Cœ-
lestino Papa, cujus personam sustinebat,
accepit *Niceph. l. 15. c. 34.* Misit quoque
Theodosius Imp. Irenæum & Candidia-
num Comites ad Synodi defensionem ea
conditione, ut non immiscerent se ne-
gotiis fidei & Ecclesiasticis, quam ta-
men conditionem Comites, utpote Ne-
storio conjunctissimi non observarunt.
Concilium confirmavit Pontifex, ut

M con-

constat ex Epistola Cœlestini II. ad Synodum scripta, & ex actis Concilii in causa Nestorii Romæ celebrati.

CHALCEDONENSE.

9. Quartum Concilium generale est Chalcedonense, quod apertum Chalcedone anno 451. 3. idus mensis Octobris auctoritate Leonis Pontificis & jussu Marciani Theodosii Successoris ut constat ex ejusdem Martiani Epistola ad Leonem I. Pontif. actis Concilii præfixa, Marciano & Adolpho Coss. in templo S. Virginis & Martyris Euphemie contra hæresin Dioscori & Eutychetis Archimandritæ, qui unam tantum in Christo naturam asserebant. Convenerunt Episcopi 630. ut habet Marcellinus in Chronico, Liberatus Diaconus in breviario c. 13. & Photius in septem Synodis c. 40. Leo Pontifex vero *Epist.* 77. *alias* 52. 600. ferè Episcopos interfuisse tradit. Præfederunt Concilio Legati Leonis Pontificis Paschasinus Lilybetanus, Lucentius Asculanus, Julianus Coënsis Episcopi & Bonifacius Presbyter. Post Legatos secundus sedit Anatolius Constantino-
polis, tertius Dioscorus Alexandria, quartus Maximus Antiochiæ, quintus Juvenalis Jerosolymæ Episcopi, aliique
dein.

deinceps suo ordine. Principes à Marciano missi cum amplissimo Senatu confederunt in medio ante cancellos altaris, ut patet ex acti. 1. Leo Papa confirmavit Synodum id petentem, ejusque gesta quæ fidem concernunt, ut habet Epistola ejus 59. ad Synodum.

10. Canones hujus Concilii referuntur viginti septem. In primo constituitur: Canones uniuscujusque Concilii conservandos.

Can. 2. Damnantur Episcopi, qui propter pecunias ordinationem fecerint. Habetur. *c. Si quis Episcopus. 1. q. 1.*

Can. 3. Ne Episcopi, Clerici & Monachi neglecto sacro ministerio rebus secularibus ob lucrum se implicent. Citatur *c. Pervenit ad sanctam dist. 76.* Huc respicit Titulus Decretalium: *Ne Cler. vel Monach. sac. negot. se implicent.*

Can. 4. Monachi subijciantur Episcopis, neque nova Monasteria vel Ecclesias ædificent absque eorum consensu. *c. Qui verè pureque 16. q. 1. & c. Quidam Monachorum 18. q. 2.*

Can. 5. Quod non liceat Episcopo aut cuilibet ex Clero de alia ad aliam transire civitatem.

Can. 6. Ut ordinandi certis Ecclesiis

adscribantur, neque absolutè ordinentur. Refertur *c. Neminem absolute dist. 70.*

Can. 7. Militiæ cœlesti adscripti ad sæcularem non redeant. Refertur *c. Eo qui semel 20. q. 3.*

Can. 8. Rectores hospitaliorum, & qui ordinantur in Monasteriis Episcopis sint subjecti. Habetur *c. Quidem Monachorum 18. q. 2.*

Can. 9. Si Clerici inter se litigent coram Episcopo causam agant. Refertur *c. Si Clericus 11. q. 1.*

Can. 10. Non licet Clerico duabus eodem tempore Ecclesiis adscribi, neque per ambitionem de una in aliam se transferre.

Can. 11. Quibus literæ pacificæ vel commendatiæ concedi debeant.

Can. 12. Ne una Provincia inter duos Metropolitanos dividatur.

Can. 13. Ut sine commendatiis literis Clericus extra suam Ecclesiam non ministret. Refertur *c. Extraneo Clerico dist. 71.*

Can. 14. Quod non liceat Clericis alterius sectæ uxores ducere. Refertur *c. Non oportet 28. q. 1. & c. Cave 28. q. 1.*

Can. 15. Diaconissa non ordinetur ante 40 ætatis annum, neque post ordinationem nubat. Habetur *c. Diaconissam 27. q. 1.*

can. 16.

Can. 16. Monachus vel Monialis DEO
dicata à Connubio arcentur. Citatur
c. Si qua Virgo 27. q. 1.

Can. 17. Parochiæ rusticanae quibus
Episcopis subijciantur. Habetur. *c. Per
singulas 16. q. 3.*

Can. 18. Conjuraciones adversus Epif-
copos prohibentur. Allegantur. *c. Con-
juracionum 11. q. 1. & c. Si qui Clerici ibid.*

Can. 19. In Provinciis bis in anno
Concilia fiant, & corripiantur Episcopi
qui ad Concilium vocati sine justa causa
venire recusant. Habetur *c. Pervenit ad no-
stras dist. 18.*

Can. 20. Quod non liceat Clericis in
aliam civitatem transmigrare, nisi eis qui
in persecutione proprias amiserint civi-
tates. Refertur *c. clericos in singulis dist. 71.*

Can. 21. Clerici aut Laici absque exa-
minatione ad Episcoporum accusatio-
nem non admittantur. Allegatur *c. cle-
ricos 2. q. 7.*

Can. 22. Quod non liceat Clericis post
mortem sui Episcopi res ad eum pertinen-
tes diripere.

Can. 23. De Clericis & Monachis, qui
præter voluntatem sui Episcopi ad Re-
giam Constantinopolim veniunt.

Can. 24. Quod non liceat Monaste-
ria, quæ consecrata sunt, diversoria sæ-
cularia fieri.

M ;

can.

Can. 25. Ut intra tres menses Episcopi electi ordinentur.

Can. 26. Ut Episcopi dispensatores habeant. Citatur *c. Quia in quibusdam dist. 89.*

Can. 27. Contra illos, qui specie conjugii mulieres rapiunt. Habetur *c. Eos qui rapiunt 36. q. 2.*

CONSTANTINOP. II.

II. Quintum generale & legitimum (ut constat ex Act. 1. Nicæni secundi) Concilium fuit Constantinop. secundum ad instantiam Justiniani à Theodoro Cæsariensi seducti auctoritate Vigili Rom. Pontificiis quamvis inviti convocatum anno Christi 553. Convenerunt Calendis, vel ut habet tom. Concil. quarto Maij in Secretario centum sexaginta secundum Cabassutum in notitia Eccles. quibus Pontifex licet Constantinopoli præsens esset, nec per se, nec per Legatos suos præsidere voluit; Sed præfedit & primus subscriptione sua hanc Synodum firmavit Eutychius Constantinopolitanus.

Statutum est de tribus Capitulis propositis, nimirum de libris Theodori Mopsuesteni, de Theodoretæ Anathematismis adversus Cyrillum & de Idæ Epistola, omniaque ut impia rejecta sunt.

Ad-

Adhæc errores quoque Originis hæc eadem Synodus condemnavit. Finitum est Concilium eodem, quo cæptum est anno quarto Non. Jun. habitis collationibus octo. Acta Synodi latinè tantummodo supersunt exceptis quibusdam græcis Epistolis & fragmentis, in quibus tamen non pauca viri eruditi agnoscunt supposititia. Synodum hanc ab initio Vigilius S. Pontifex approbare renuit, ideoque in tetræm carcerem detrusus est, inde tamen liberatus post medium annum eam probavit epistola ad Eutyrium data, quæ nunc extat opera Petri de Marca in 12. tom. Concil. impressionis Parisiensis p. 262. & posterioris editionis Tom. 5. p. 595. Hæc Synodus nullos conscripsit Canones.

CONSTANTINOP. III.

12. Sextum generale Concilium fuit Constantinopolitanum tertium A. 680. cum consensu Agathonis Papæ ab Imperatore Constantino Pogonato convocatum & cæptum indictone nona 17. Novembris Constantinopoli intra Palatii Imperialis Secretarium, quod cognominatum est Trullus; Est autem Trullus seu trulla sublimis fornix in altum porrectus, & in rotundum concameratus; Itali

Itali

Itali vocant Cuppulam Baron. A. 680. n. 4 Interfuere Episcopi 289. & præfuderunt Theodorus & Georgius Presbyteri, & Joannes Dianonus Agathonis S. Pontificis Legati. Præfens quoque adfuit Imperator omnibus fere actionibus in eminentiore loco confidens, sed non ut Judex, verum ut Propugnator, ideoque sententiam non tulit, & ultimus subscripsit.

In hoc Concilio approbatur primum, quæ in quinque præcedentibus Synodis Oecumenicis stabilita fuerunt. Deinde decrevit contra Monothelitas, duas in Christo Domino esse voluntates totidemque actiones, divinam & humanam, atque hanc divinæ per omnia subditam & consentientum, & contrarium sentientes tanquam hæreticos damnat. Terminata est Synodus anno 690. 17. Sept. & Patres cum Imperatore mittunt ad Agathonem rogantes, ut quæ sancita erant Apostolica auctoritate firmaret. Cum vero priusquam Synodicæ hæ litteræ Romam perlatae essent, Agatho obierit, Leo secundus ejus Successor Synodum comprobavit secundum communioem sententiam, licet Baronius & Binius Leonis epistolam confirmatoriam suppositam velint. Neque hæc Synodus Canones confecit. NL

NICÆNUM II.

13. Septimum Concilium generale fuit Nicænum secundum convocatum ab Imperatore Constantino & Irene ejus matre consensu Adriani I. S. Pontificis A. 787. Convenere Nicææ quæ Metropolis est Bithyniæ Episcopi 356. multi- que cum delectis Monachis Archiman- dritæ & prima ab eis Actio est habita 8. Cal. Octobris. Præfederunt Legati Apo- stolici Petrus Archi- Presbyter Basilicæ S. Petri, & Petrus Abbas S. Sabbæ, qui & primi nominantur & subscripserunt. In hoc Concilio decretum sancitur de SS. Imaginum & Reliquiarum venera- tione, Contradicentes vero hæretici declarantur & anathemate feriuntur. Plures quoque Episcopi Iconoclastæ ab- jurata hæresi reconciliati sunt, & pristi- næ dignitati restituti. Finitum est Con- cilium 4 Idus Octobris eodem anno quo cæptum, qui dies tanta in veneratione est apud Orientales ut eum festive celebrent ac notarint in menologio suo hoc modo: *Die 12. Octobris sanctæ septimæ Synodi trecentorum sexaginta septem Patrum commemoratio* Boyvin. Theol. p. 4. de Concil. Confirmatum est ab Hadriano Pontifi- ce, qui illud etiam apud Carolum Ma- gnum

gnum Occidentis Imp. ab aliorum criminationibus defendit.

14. Canones hujus Concilii referuntur viginti & unus:

Can. 1. Sex Oecumenicæ Synodi, quæ præcesserunt earumque Canones firmantur.

Can. 2. Decernitur ut Episcopi ordinandi promittant se sacros Canones servaturos: ubi etiam traditur boni Pastoris officium.

Can. 3. Prælatorum electiones vi & potestate Principum sæcularium factæ declarantur nullæ: Habetur 16. q. 7. *Si quis Episc.*

Can. 4. Poena talionis puniendus Antistes, qui injustè suos Clericos arceat à divino ministerio, & templum claudit.

Can. 5. Qui per Simoniam promoventur ad dignitates Ecclesiæ, & ipsi & Ordinatores deponantur, & poenis Canonum subjiciantur.

Can. 6. Synodi Provinciales celebrentur saltem semel singulis annis.

Can. 7. Tempora sine reliquiis Sanctorum ne consecrentur.

Can. 8. Judæi fingentes se esse Christianos, & Christum occulte subsannantes, ab Ecclesia extrudantur, sed verè conversi recipiantur. can.

Can. 9. Scripta & dicta contra Sanctas Imagines cum reliquis libris hæreticis reponantur & publicè comburantur.

Can. 10. Ne Clerici paræcia propria relicta in alias excurrant: neque curas seculares & mundanas suscipiant.

Can. 11. De Oeconomis in Ecclesia instituendis.

Can. 12. Ne Prælati secularis res suæ Ecclesiæ alienet, sed eas administret tanquam DEO intuente.

Can. 13. Condemnantur, qui monasteria communia faciunt habitacula.

Can. 14. Tonsurati in Ecclesia officio Lectoris fungantur ante manuum impositionem. *c. Quoniam dist. 69.* Permittitur Abbatibus, si Sacerdotes sint & ab Episcopo benedicti, Lectores ordinare proprios Monachos.

Can. 15. Ne quis deinceps duabus Ecclesiis præficiatur, sed una sit contentus, eique debita officia persolvat. *c. Clericus 21. q. 1.*

Can. 16. Prohibetur Clericis luxus & ornatus corporis. *c. Omnis jactantia 21. q. 4.*

Can. 17. Monachis prohibetur Orationaria ædificare, si non habeant quæ ad perfectionem pertinent.

can.

Can. 18. Ne ulla mulier in domo Episcopali vel Monasteriis admittatur.

Can. 19. Ne quis ad Sacerdotalem Ordinem aut vitam Monasticam mediante pecunia admittantur.

Can. 20. Monasteria Monachorum & Monialium sibi cohærentia prohibentur, imo etiam confabulationes. 18. q. 2. c. *Definimus.*

Can. 21. Non oportet Monachum aut Monialem proprium relinquere Monasterium, & ad aliud se conferre sine obedientia Superioris.

CONSTANTINOP. IV.

15. Octavum Oecumenicum Concilium est Constantinopolitanum quartum coactum à Basilio Imp. assentiente Adriano Papa secundo, cujus prima Actio habita est Constantinopoli A. 869. 3. Non. Octob. à centum duobus Episcopis, ut scribit Nicetas; Concilio profecerunt Legati Apostolici Stephanus & Donatus Episcopi & Marinus Diaconus. Interfuit quoque Basilius Imp. sed in fine protestatus est non esse suum, nec ullius Laici negotiis Ecclesiasticis se immiscere ideoque licet ante Episcopos jussu Legatorum, post Patriarchas tamen omnes subscripsit Synodum solum acceptans, protestan-

testansque se post Episcopos subscribere debuisse. Revocatus est in hac Synodo Ignatius ab exilio Sedique Constantino- politanæ restitutus; Photius vero cum sequacibus damnatus est & Patres ana- themati subscripsere atramento sangui- ne Christi diluto, ut perhibet Nicetas in vi- ta Ignatii. Ultima actio est habita ultima Februarii A. 870. & confirmatio petita à Pontifice, quam impetratam esse testa- tur Baronius aliique.

16. Constituti sunt à Patribus Cano- nes 27. in Anastasii versione extantes. In primo edicitur servandas esse traditio- nes Apostolicas non scriptas, perinde ac divinas scripturas.

Can. 2. Firmantur Nicolai & Adriani definitiones pro Ignatio contra Pho- tium.

Can. 3. Venerandas esse sacras ima- gines.

Can. 4. Photius declaratur nunquam fuisse Episcopus, & quod Ordinationes ab eo factæ irritæ sint.

Can. 5. Neophytos ad Episcopatum non esse assumendos; In collatione or- dinum interstitia servanda esse.

Can. 6. Res gestas per Photium nul- lius esse roboris.

Can. 7. Ne sacras imagines anathe- matizati depingant.

can.

Can. 8. Ne chirographa ab Episcopis exigantur, nisi ex more, tempore consecrationis.

Can. 9. Ut extorta per Photium hujusmodi chirographa nullius sint roboris.

Can. 10. Ne quis ante sententiam separetur à communione proprii Patriarchæ.

Can. 11. Anathematizati omnes cum Photio credentes duas in uno corpore esse animas.

Can. 12. Ne favore Principum eligantur Episcopi.

Can. 13. Ut non nisi, qui in eadem Ecclesia militarunt, ad majores gradus promoveantur, & non aliunde petiti. Damnantur etiam, qui dissidium excitant inter Summum Pontificem & Concilia Oecumenica.

Can. 14. Ne promoti ad Episcopatum indecentia obsequia exhibeant Magistratibus.

Can. 15. Ne alienentur cimelia Ecclesiæ, possessiones vendantur vel dentur in Emphyteusim.

Can. 16. Ne Laici lusus causa sacra indumenta gestent Sacerdotum.

Can. 17. Patriarcharum jura in convocandis Metropolitanis illibata servantur, execraturque S. Synodus dicentes
inva.

invalidas esse Synodos, quibus non inter sit Princeps.

Can. 18. Privilegia Ecclesiarum conservanda.

Can. 19. Visitationes Ecclesiarum sine omni avaritiæ suspicione peragantur.

Can. 20. Ne sibi jus dicat Episcopus in rebus Ecclesiasticis.

Can. 21. Exhibendus honor & reverentia omnibus Patriarchis, præcipuè vero Romanæ Ecclesiæ Summo Pontifici.

Can. 22. De Summorum Sacerdotum electione.

Can. 23. A rebus, personis, & sacris actionibus alienæ Diœcesis abstinendum.

Can. 24. Ne Archi-Episcopi per alios suas Ecclesias curent Suffraganeos.

Can. 25. Ne qui hætenus adhærentes Photio Episcopi consecrati à Methodio sive Ignatio, etiamsi resipiscant, spem ullam habeant restitutionis Episcopatus.

Can. 26. Ut beneficium appellationis ad majores Sedes sit cuique Clerico liberum.

Can. 27. Ne Episcopi pallio utantur nisi loco & tempore congruo, & ne Monachi ad Episcopatum assumpti Monasticum habitum deponant.

LATERANENSE I.

17. Novum generale Concilium & primum in Occidente celebratum est Lateranense A. 1123. ut habet Gabriel Cossardus *in annot.* convocatum à Callisto II, Pontifice ad sedandum schisma sub Henrico IV. Imp. exortum & terram Sanctam à Saracenis recuperandam, in Ecclesia S. Salvatoris, quod olim fuit Palatium Constantini Imp. exstructum in fundo cujusdam civis Romani, qui dictus est Lateranus à quo & nomen retinuit Ecclesia. Interfuerunt Concilio plures quam trecenti Episcopi, ut tradit Abbas S. Dionysii, qui præsens adfuit, secundum Abbatem Urspergensis, quadringenti viginti sex. Præsedit ipse Pontifex Henrico V. Imp. non procul absente, & confirmavit.

18. Canones editi sunt sequentes pro pristina disciplina Ecclesiæ restituenda.
Can. 1. Prohibentur ordinationes & promotiones Simoniacæ.

Can. 2. Nullus in Præpositum, Archiepiscopus vel Decanum nisi Presbyter, nullus in Archiepiscopus nisi Diaconus ordinetur.

Can. 3. Presbyteris, Diaconibus & Subdiaconibus mulierum, nisi quas ob necessi-

necessitatem Nicæna Synodus permittit,
cohabitatio interdicitur.

Can. 4. Laici nullam habeant de re-
bus Ecclesiasticis disponendi facultatem.

Can. 5. Conjugia consanguineorum
prohibentur.

Can. 6. Ordinationes à Burdino hære-
siarcha factæ irritæ decernuntur.

Can. 7. Animarum curæ nemini sine
consensu Episcopi commitenda est.

Can. 8. Nequis possessiones S. Roma-
næ Ecclesiæ invadat.

Can. 9. Excommunicati à propriis
Episcopis ab aliis in communionem non
recipiantur.

Can. 10. Nullus consecretur Episco-
pus nisi canonicè electus.

Can. 11. Indulgentiæ conceduntur iis
qui contra infideles auxilium præbuerint,
eorumque bona in protectione Romanæ
Ecclesiæ suscipiuntur.

Can. 12. Porticanorum sine hæredi-
bus morientium bona contra morien-
tium deliberationem non pervadantur.

Can. 13. Treguam diffringentium pœ-
na statuitur.

Can. 14. Interdicitur ne à Laicis obla-
tiones in templis factæ auferantur, nec
Ecclesiæ incastellentur, aut in servitu-
tem redigantur.

N

can.

Can. 15. Falsam monetam eudens & pendens tanquam pauperum oppressor excommunicatur.

Can. 16. Excommunicationis poena infligitur illis, qui spoliant peregrinos visitantes limina Apostolorum & Sanctorum oratoria.

Can. 17. Ne Abbates & Monachi publicas dent poenitentias, infirmos visitent, unctiones faciant & Missas publicas cantent. Chrisma, Oleum, Consecrationes altarium & Ordinationes Clericorum ab Episcopis accipiant.

Can. 18. Parochi ab Episcopis constituentur, nec accipiant decimas & Ecclesias sine consensu Episcoporum.

Can. 19. Seryitia Monasteriorum Episcopis facta conceduntur. Possessiones Ecclesiarum & Episcoporum tricennales non habeant Abbates & Monachi.

Can. 20. Immunitas bonorum & personarum Ecclesiae stabilitur.

Can. 21. Continentia Clericorum & Monachorum praecipitur.

Can. 22. Alienationes bonorum Ecclesiae & beneficiorum prohibentur.

LATERANENSE II.

19. Decimum generale Concilium fuit Lateranense secundum celebratum A.

1139. à mille fere Episcopis sub Innocentio II. contra Anacletum & Victorem Antipapas, & Arnaldum de Brixia, nec non pro reformatione morum. Præsedit ipse Pontifex & Concilium confirmavit:

20. Canones hujus Concilii extant sequentes. Can. 1. Prohibentur Ordinationes & promotiones Simoniacæ.

Can. 2. Vendentes & ementes Præbendas, dignitates Ecclesiasticas & res sacras deponuntur honore male quæsito, & fiunt infames. Allegatur 1. q. 3. c. *Si quis Præbendas.*

Can. 3. Excommunicati à suis Episcopis ab aliis non suscipiantur. Et Excommunicato scienter communicans pari sententiæ tenetur obnoxius.

Can. 4. Episcopi & Clerici in statu mentis & habitu corporis DEO & hominibus placere studeant; Nec sint offendiculo in superfluitate, scissura aut colore vestium. 21. q. 4. c. *Præcipimus.*

Can. 5. Ne bona Episcoporum & Clericorum decedentium diripiantur. 12. q. 2. c. *Illud.*

Can. 6. Matrimonium Subdiaconis, & in altiore Ordine constitutis interdicitur. *Dist. 28. c. Decernimus.*

Can. 7. Præcipitur continentia Clericis & Monachis, & quod nemo Missas

concupinari audiat. 27. q. 1. c. *Ut Lex.*

Can. 8. Et Monialibus continentia præcipitur. 27. q. 1. c. *Ut Lex.*

Can. 9. Ne Monachi & Canonici Regulares leges sæculares & medicinam addiscant.

Can. 10. Decimæ Ecclesiarum ne à Laicis possideantur. 16. q. 7. c. *Decimas.* Nullus in Archi-Diaconum vel Decanum, nisi Diaconus vel Presbyter ordinetur. *Dist. 60. c. Innovamus.* Unaquæque Ecclesia proprium habeat Sacerdotem 21. q. 2. c. *Præcipimus.*

Can. 11. Ut Clerici, peregrini & rustici cum suis animalibus sint securi.

Can. 12. Tregua quando observanda. *Dist. 90. c. Præcipimus.* Item *Extrav. c. 1. de tregua & pace.*

Can. 13. Usurarii non recipiantur, sed infames habeantur.

Can. 14. Ludi periculosi interduntur.

Can. 15. In Clericos & Monachos violentas manus injicientes excommunicantur. c. *Si quis suadente* 17. q. 4.

Can. 16. Ne Ecclesiastica beneficia vel officia hæreditario jure possideantur. c. *Apostolica* 8. q. 4.

Can. 17. Incestus prohibetur. c. *Conjunctiones Consanguineorum* 35. q. 2. & 3.

can.

Can. 18. Incendiarii excommunicantur. *c. Pessimam. 23. q. 8.*

Can. 19. Episcopi statuta contra Incendiarios relaxantes damnum restituant. *c. Pessimam. 23. q. 8.*

Can. 20. Principibus facultas faciendæ justitiæ contra eos non negatur.

Can. 21. Filii Presbyterorum illegitimi à ministeriis Altaris removentur, nisi in cœnobiis Religiosè conversentur. *c. Presbyterorum dist. 56.*

Can. 22. De falsa pœnitentia. *Dist. 5. c. 8.*

Can. 23. Hæresis Petri de Bruis damnatur.

Can. 24. Pro chrismate, Oleo sacro & sepultura nil detur.

Can. 25. Beneficia Ecclesiastica de manu Laici ne accipiantur.

Can. 26. De Clausura Monialium. *c. Perniciosam 18. q. 2.*

Can. 27. Ne Moniales simul cum Cononicis vel Monachis in uno choro Ecclesiæ psallent. *c. Perniciosum 18. q. 2.*

Can. 28. Canonici de sede Episcopali non excludant Religiosos. *c. Obeuntibus dist. 63.*

Can. 29. Prohibentur artes Balli, stadiorum & sagittariorum adversus Christianos exerceri.

Can. 30. Ordinationes ab Antipapa
& hæreticis factæ irritantur.

LATERANENSE III.

21. Undecimum generale fuit Lateranense tertium convocatum ab Alexandro Papa III. A. 1179. in Constantiana Basilica, cui interfuerunt 300 Episcopi teste Guillelmo Archi-Episcopo Tyrio *l. bell. Sac. 21. c. 2.* Præsedit ipse Pontifex & Concilium confirmavit; Coactum vero fuit contra Catharos (quos Waldenses & Albigenses alii appellant) Schismaticosque ab Antipapis ordinatos, & pro reformanda in moribus Ecclesia.

22. Agitur vero Can. 1. De electione Summi Pontificis. *c. Licet de Elect.*

Can. 2. Gesta per Antipapam irritantur.

Can. 3. De electione & confirmatione Episcoporum. *c. cum in cunctis de Elect.*

Can: 4. De impensis Procurationum seu visitationum moderandis. *c. cum Apostolus de censibus.*

Can. 5. De titulo Clericali: & quod Episcopos Clericum sine patrimonio seu titulo ordinatum alere teneatur. Refertur *c. Episcopus si aliquem* & *c. Non licet de Præb.*

Can. 6. Ne suspensionis vel excommunicationis.

municationis sententia absque præmissa
commonitione proferatur. *c. Reprehensibilis de appellat.*

Can. 7. Ne pro installatione Prælatorum, pro exequiis defunctorum, benedictione nubentium, omniumque administratione Sacramentorum aliquid exigatur, sed detur gratis, quod gratis receptum est. *c. cum in Ecclesiæ corpore de Simon.*

Can. 8. Beneficia vel officia Ecclesiastica non conferantur neque promittantur antequam vacent. *c. Nulla de concess. præb.*

Can. 9. De interdicta Ecclesia, & sepultura interdictorum.

Can. 10. Monachi non recipiantur pretio: non præficiantur Ecclesiis Parochialibus; peculium habere non permittantur, & alia quædam de disciplina regularium.

Can. 11. De continentia Clericorum: *c. Monast. de vita & honest. cler.*

Can. 12. Clerici in sacris Ordinibus constituti Advocati vel Procuratoris munere non fungantur coram Judice sæculari, nisi pro Ecclesia vel miserabilibus personis. *c. Sed nec procuraciones: Ne Cler. vel Monachi sæc. negot.*

Can. 13. De prohibita pluralitate beneficiorum. can

Can. 14. Iterum pluralitas beneficiorum prohibetur. Ne Clericos in Ecclesiis instituant aut destituant Laici, vel Ecclesias exactionibus grauent. Ne ad suum forum pertrahant & iudicio suo stare compellant. Ne decimas Ecclesie debitas cum animæ suæ periculo detineant. *c. Præterea de jur. patr.*

Can. 15. Clerici de bonis Ecclesie vel illius intuitu quæsitis disponere non possunt, sed penes Ecclesiam remanere debent. *c. Cum in officiis, de test.*

Can. 16. Quod fit à maiore parte Capituli ratum habeatur. Habetur *c. 1. de his quæ fiunt à majo. par. capit.*

Can. 17. De iure patronatus. *c. Quoniam in quibusdam de iure patron.*

Can. 18. De præbenda præceptoriali. *c. 1. de Magist.*

Can. 19. De immunitate Ecclesiarum. *c. Non minus, de immunit. Eccl.*

Can. 20. De Torneamentis & aliis ludis periculosis inhibendis. *c. 1. de Torneamentis.*

Can. 21. De Treguis seruandis.

Can. 22. De pace seruanda.

Can. 23. De leprosis à communi cœtu separandis.

Can. 24. Ne arma & alia id genus ad hostes Christiani nominis deferantur.

Ne

Ne quid molestiæ inferatur Christianis negotiationibus.

Can. 25. Usurarii manifesti excommunicantur.

Can. 26. Christiani non habitent cum Judæis aut Saracenis.

Can. 27. Varii damnantur hæretici, & nominatim Albigenses, & Cathari, pluribus concessis indulgentiis & privilegiis Principibus, qui contra ipsos sacram expeditionem moverint.

LATERANENSE IV.

23. Duodecimum generale Concilium fuit Lateranense quartum convocatum ab Innocentio III. A. 1215. in Ecclesia Constantiana mense Novembri; Cui ipse Pontifex præsedit, & convenere Episcopi duodecim supra quadringentos inter quos Patriarchæ Constantinopolitanus & Jerosolymitanus, sed Alexandrinus & Antiochenus absentes hic ob morbum, iste ob nimiam distantiam suos misere Apocrisarios. Abbates præterea & Priores Conventuales 800. Interfuere quoque Imperatorum Orientis & Occidentis, multorumque Regum ac Principum Legati. In eo actum contra hæreses Albigensium, & errores Joachim Ab-
batis

batis Florentis Monasterii, & de recuperatione terræ sanctæ.

24. Canones hujus Concilii septuaginta hæc continent. Can. 1. Proponitur fidei Symbolum.

Can. 2. Damnatur Abbatis Joachim error & petulantia adversus Petrum Lombardum, cujus sententia de Trinitate & Unitate divinæ substantiæ asseritur. *c. 1. & 2. de Summ. Trinit.*

Can. 3. De pœnis hæreticorum perveracium. *c. Excommunicamus de heret.*

Can. 4. De superbia Græcorum contra Latinos. Habetur *Tit. de Baptismo & ejus effectu.*

Can. 5. De sedium Patriarchalium ordine & præcedentia ac prærogativis. *c. Antiqua de privilegiis.*

Can. 6. Ut singulis annis Concilia Provincialia celebrentur. *c. Sicut olim de accus. inquis. & denunt.*

Can. 7. Ut Prælati ad corrigendos subditorum excessus maximè Clericorum diligenter intendant, & qualem in Canonicos Ecclesiæ Cathedralis jurisdictionem exercere possint. *c. Irrefragabili de offic. Jud. ordin.*

Can. 8. Qualiter debeat Prælati procedere ad inquirendum & puniendum subditorum excessus, Quomodo procedendum

dendum adversus Prælatorum ipsorum
excessus. *c. Qualiter de accusat.*

Can. 9. De diversis ritibus in eadem
fide per Episcopum tolerandis. Habe-
tur *c. Quoniam de offic. Jud. ordin.*

Can. 10. Ut Prælati per se, vel per vi-
ros idoneos verbum DEI populo sibi
commisso ministrant, cæteraque ad sa-
lutem animarum necessaria. *c. Inter cæ-
tera de offic. Jud. ordin.*

Can. 11. De Magistris Scholarum in
Cathedralibus Ecclesiis aliisque institu-
endis, & de Præbenda præceptorali illis
assignanda. De Theologo in Ecclesia
Metropolitana & Præbenda Theologica.
c. Quia nonnullis. De Magistris.

Can. 12. De reformatione Regula-
rium per frequentes visitationes & Ca-
pitula Provincialia.

Can. 13. Prohibentur novæ Cœnobi-
tarum Religiones, cui tamen postea de-
rogatum fuit.

Can. 14. De disciplina Ecclesiastica &
reformatione morum, & de continen-
tia Clericorum. *c. ut Clericorum. De vita &
honest. Cleric.*

Can. 15. A crapula & ebrietate, ve-
natione & aucupio Clerici abstineant.
c. A crapula de vita & hon. Cleric.

Can. 16. Ut Clerici officia & commer-
cia

cia

cia sæcularia non exerçant. *Clerici officia. De vita & honest. Cler.*

Can. 17. De divino officio nocturno diurnoque piè & diligenter celebrando. *c. Dolentes. De celebr. Miss.*

Can. 18. A iudicio sanguinis Clerici abstineant; Et à Chirurgiæ exercitio, seu parte quæ uestionem vel incisionem inducit. *c. Sententiam. Ne Cleric. vel Monach.*

Can. 19. Ut vasa sacra, corporalia & vestimenta ministrorum munda & nitida conseruentur. *c. 2. de custod. Euchar.*

Can. 20. Chrisma & Eucharistia sub fidei custodia conseruanda. *c. 1. de cust. Euch.*

Can. 21. Ut fideles omnes saltem semel in anno peccata proprio Sacerdoti confiteantur, & Eucharistiæ Sacramentum ab eo reuerenter suscipiant in Pascha. *c. Omnis utriusque sexus. De pœnit. & remiss.*

Can. 22. Ut Medici moneant & inducant ægrotos quos curant, quod prius de salute animæ quam corporis cogitent, & Confessarios Sacerdotes advocent. *c. Cum infirmitas, De pœnit. & remiss.*

Can. 23. Ut Ecclesiæ Cathedrali vel regulari viduatæ Pastore intra tres menses provideatur. *c. Ne pro defectu, De Elect. can.*

Can. 24. De forma eligendi Prælatos Ecclesiasticos. *c. Quia propter, de Elect.*

Can. 25. Ne quis patiatur se elegi per Potestates sæculares contra Canonicam libertatem. *c. Quisquis electioni, De Elect.*

Can. 27. Ne indigni promoveantur ad Ordines sacros, & regimen animarum. *c. cum sit ars, de etat. & qual. ordin.*

Can. 28. De resignatione Beneficiorum. *c. Quidam de Renunt.*

Can. 29. Ne quis plures dignitates Ecclesiasticas, vel Parochiales Ecclesias recipiat: & de incompatibilitate Beneficiorum. *c. De multa, de Præb.*

Can. 30. Idonei præficiantur Ecclesiis & reijciantur indigni. *c. Grave nimis, de Præb.*

Can. 31. Ne filii Canonorum in sæcularibus Ecclesiis, in quibus instituti sunt eorum Patres, admittantur. *c. Ad abolendam, de filiis Præb.*

Can. 32. De congrua portione Parochis assignanda. *c. Extripandæ, de Præb.*

Can. 33. De visitatione Ecclesiarum.

Can. 34. Procuraciones Legatorum æqualiter colligendæ.

Can. 35. De appellatione ante Sententiam. *c. ut debitus honor, de Appell.*

Can. 36. Judex revocans gravamen, à quo est appellatum, potest procedere in causa

causa

causa principali, nisi aliunde sit suspectus. *c. cum cessante, de appell.*

Can. 37. Ne quis ultra duas diœtas extra Diœcesin in jus vocetur. *c. Nonnulli de Rescript.*

Can. 38. De Notario seu Graphario ad scribenda acta judicialia, ne fides veri pereat. *c. Quoniam contra, de probat.*

Can. 39. De restitutione spoliatorum. *c. Sape contingit, de restit. spoliat.*

Can. 40. Adversus contumaces in judicio. *c. Contingit, de dolo & contum.*

Can. 41. Præscriptio sine bona fide non procedit, *c. Quoniam omne, de præscript.*

Can. 42. Ne jurisdictionem Ecclesiasticam Laici usurpent, neque Clerici jura Laicorum.

Can. 43. Clericus fidelitatem Laico non faciat.

Can. 44. Constitutiones Principum non præjudicent Ecclesiis.

Can. 45. Patronus occidens vel mutilans Clericum amittit jus Patronatus.

Can. 46. Clerici etiam propter communes utilitates gravari non possunt. *c. Adversus Consules, de immun. Eccl.*

Can. 47. De monitoriis præmittendis ante fulminationem censurarum Ecclesiasticarum.

Can. 48. De exceptione recusatoria, & appellationis beneficio. *c. cum speciali, de appell.*

Can. 49. Ne quis ferat sententiam excommunicationis vel absolutionis per avaritiam.

Can. 50. Impedimentum matrimonii inter consanguineos, vel affines non excedat quartum gradum. *c. Non debet, de consang. & affin.*

Can. 51. Clandestina conjugia inhihentur. *c. Cum inhibitio de clandest. despons.*

Can. 52. Testes de auditu non recipiantur ad probandum impedimentum matrimonii ex causa consanguinitatis, vel affinitatis. *c. Licet 47. de test. & attest.*

Can. 53. De decimis prædiorum.

Can. 54. Ut prius solvantur decimæ quam tributa. *c. Cum non sit, de Decimis.*

Can. 55. Decimæ quomodo solvendæ à Religiosis Cisterciensibus & aliis. *c. Nuper Abbates, de Decimis.*

Can. 56. Decimæ non negandæ propter pactum aliquorum.

Can. 58. Privilegiorum verba interpretanda.

Can. 58. Tempore interdicti Ecclesiastici generalis possunt Episcopi & Monachi januis clausis divina officia celebrare. *c. Quod nonnullis, de Privilegiis.*

can.

Can. 59. Religiosus non fidejubeat sine licentia.

Can. 60. Ne Abbates jura Episcopalia usurpent. *c. Accedentibus, de Excessu Præl.*

Can. 61. Presbyteri regulares vel seculares Ecclesiis Parochialibus præficiendi, debent institui ab Episcopo. *c. In Lateran. de Præb.*

Can. 62. Reliquiæ Sanctorum extra capsam non ostendendæ. *c. ult. de reliq. & ven. De Quæstoribus Eleemosynarum. c. cum ex eo de pœnit. & remiss.*

Can. 63. Ne pro consecratione Episcoporum, Benedictione Abbatum, & collatione Ordinum quidquam exigatur. *c. Sicut de Simonia.*

Can. 64. Ne Moniales dato pretio recipiantur in Monasteria.

Can. 64. De Simonia.

Can. 66. Prævaræ exactiones pro exequiis mortuorum & benedictionibus nubentium prohibentur: Sed & piæ consuetudines aliquid erogandi servandæ sunt. *c. Ad Apostolicam de Simonia.*

Can. 67. Ne Judæi graves usuras à Christianis extorqueant.

Can. 68. Præcipitur Judæis gestare aliquod indumenti genus, quo à Christianis distinguantur.

can.

Can. 69. Ne Judæi & Pagani publicis officiis præficiantur.

Can. 70. Ne Judæi conversi quidquam de superstitionibus Judaicis retineant.

LUGDUNENSE I.

25. Decimum tertium generale fuit Lugdunense primum Lugduni in Gallia indictum ab Innocentio IV. A. 1245. cui ipse Pontifex præfedit confidente ad dexteram ejus Imperatore Constantinopolitano, & ad sinistram aliis Principibus Laicis. Interfuere Episcopi 140, quos inter Patriarchæ Constantinopolitanus, Antiochensis, & Aquilejensis. Depositus in eo est Fridericus II. Imp. illicque subrogatus Henricus Thuringiæ & Hassiæ Landgravius, & actum de expeditione in terram sanctam suscipienda. Acta ejus approbata sunt à Pontifice eodem.

26. Canones hoc Concilio conditi sunt sequentes, & relati à Bonifacio VIII. in lib. 6. Decretalium.

De clausula: *Quidam alii*, in rescriptis Apostolicis ultra quatuor non extendenda. c. *Cum in multis de rescriptis in 6.*

De Postulatione & Electione Prælatorum, & de propria formula utriusque servanda c. *I. de Postulatione Prælati in 6.*

Continentia causæ non dividenda, & de mutuis petitionibus ac reconventionibus coram eodem Judice. *c. Dissendit de rescript. in 6.*

De oppositionibus adversus electionem vel postulationem intra certum tempus prosequendis. *c. 1. de elect. in 6.*

In Electionibus & Postulationibus vota conditionalia & incerta reprobantur. *c. in Electionibus, de elect. in 6.*

De Conservatoribus Apostolicis. *c. 1. de offic. & potest. jud. deleg.*

De Legatorum Apostolicorum potestate circa beneficiorum collationem. *c. 1. de offic. Leg. in 6.*

Metropolitanus Remensis & alii in Dioccesibus Suffraganeorum foraneos Officiales constituere non possunt. *c. 1. de offic. ordin. in 6.*

Judex delegatus à Papa non potest absque speciali mandato compellere partes, ut coram se personaliter compareant, nisi &c. *c. 1. de judiciis.*

Exceptio peremptoria litis contestationem non impedit, nisi agatur de re finita: *c. 1. de litis contest. in 6.*

De Actore intra terminum non comparente. *c. 1. de dolo & cont. in 6.*

Missio in possessionem non fit ob contumaciam partis in causis beneficialibus.

c. 1. de eo qui mittit in posses. caus. rei serv. in 6.

De positione negativa admittenda ex æquitate *c. 1. de confessis in 6.*

Advocatus vel Procurator in priori iudicio an possit esse testis in causa appellationis. *c. Romana de test. in 6.*

De Exceptione excommunicationis. *c. 1. de except. in 6.*

De Exceptione spoliationis. *c. 1. de restit. spoliat. in 6.*

De pœna Judicis male judicantis per fordes corrupti. *c. 1. de sent. & re judic. in 6.*

Summus Pontifex Imperatorem deponere potest ex justis causis. *c. Ad Apostolicæ de sent. & re judic. in 6.*

De Appellationibus ad Sedem Apostolicam certa forma interponendis. *c. 1. de appell. in 6.*

De exceptione recusatoria Judicis suspecti. *c. Legitima de appellat. in 6.*

Decretum contra Assassinos & homicidas. *c. 1. de homic. in 6.*

De Exemptis qua ratione coram Judicibus ordinariis conveniri debeant. *c. 1. de privil. in 6.*

De Studiis Juris Canonici & Civilis in Curia Romana, & studentium privilegiis. *c. Cum de diversis de privil. in 6.*

De sententia Excommunicationis, suspensionis & interdicti in scriptis proferenda,

renda, adjecta etiam causa. *c. 1. de sent. excomm. in 6.*

De absolutione à censuris Ecclesiasticis ad cautelam. *c. 2. de sent. excomm. in 6.*

De participantibus cum excommunicatis, quod ante monitionem præmissam non sint excommunicandi. *c. statuimus de sent. excomm. in 6.*

Episcopi poenam sive sententiam interdicti vel suspensionis non incurrunt nisi in sententia sint expressi. *c. Quia periculum de sent. excomm. in 6.*

Archi-Episcopus sententias latas ab Officialibus Suffraganeorum regulariter non relaxat. *c. Romana de sentent. excomm. in 6.*

Archi-Episcopi sententia generalis ligat tantum subditos. *c. Romana Eccles. de sent. excomm. in 6.*

Sententia excommunicationis sine competenti præmonitione est injusta. *c. Romana, de sent. excomm. in 6.*

Pro futuris delictis non est ferenda sent. Excommunicationis nisi iusta causa subsit. *Eodem in 6.*

In Universitatem proferri non debet sententia Excommunicat. *Eodem in 6.*

Prælatus contra potestatem sæcularem gladio spirituali sive censura Ecclesiastica se tueri potest. *c. Dilecto de sent. excomm. in 6.*

LUGDUNENSE II.

27. Decimum quartum Concilium generale fuit Lugdunense secundum Lugduni in Gallia convocatum à Gregorio X. A. 1274. cui ipse Pontifex præfedit, & interfuerunt Episcopi circiter 500, quos inter Patriarchæ Constantinopolitanus & Antiochenus & S. Bonaventura Episcopus Abbanensis (qui nondum soluto Concilio mortuus est) præter Abbates & Magistros Ordinum Hospitalis Ierosolymitani & militum Templi, & Principum Oratores, inter quos fuere missi ab Imp. Palæologo cum literis unionem & obedientiam profitentibus. Non vero interfuit ipse Imperator ut patet ex actis Concilii, quæ inscribuntur: *Brevis nota* & literis ab eo missis, responsisque à Pontifice datis. Interfuit vero Jacobus Aragoniæ Rex qui juxta summum Pontificem seorsim ab aliis omnibus consedit. In eo Concilio, quod confirmatum est à Pontifice, præcipuè actum de Ecclesia Orientali reducenda ad unitatem cum Romana; De electione Summi Pontificis à solis Cardinalibus in Conclavi faciendâ; & de processione Spiritus sancti à Patre Filioque.

28. Canones in hoc Concilio editi

O 3

sta-

statuunt 1. De processione Spiritus sancti æternaliter ex Patre & Filio tanquam ex uno principio.

Can. 2. De Electione Summi Pontificis. *c. ubi periculum de Elect. in 6.*

Can. 3. De Electione & Postulatione Prælatorum, & de oppositionibus adversus eas factis juridicè dirimendis. *Ibid.*

Can. 4. Ne Electus ad Prælaturam ante confirmationem administret. *c. Avaritia de elect. in 6.*

Can. 5. De consensu Electi intra mensem præstando. *c. Quam sit Ecclesis, de Elect. in 6.*

Can. 6. Eligentes indignum non privandi eligendi potestate, licet contra conscientias agant.

Can. 7. Ne quis propriam electionem impugnet nisi propter vitium vel defectum tempore electionis ignoratum. *c. Nulli licere, de Elect. in 6.*

Can. 8. Si pars una eligentium sit duplo major numero ei se pars altera opponere non debet nisi votum alicujus nullum sit ipso jure.

Can. 9. De appellatione ad Sedem Apostolicam in causis Electionum Episcopaliū.

Can. 11. Qui impediunt electiones Clericorum excommunicantur.

can.

Can. 12. Volentes de novo Regalia, custodiam advocacionis vel defensionis titulum in Ecclesiis, Monasteriis aliisque piis locis usurpare excommunicantur.

Can. 13. Nullus ad regimen Ecclesiæ Parochialis assumatur nisi idoneus scientia, moribus & ætate. *c. Cum in cunctis de Elect.*

Can. 14. Ne commendetur Ecclesia Parochialis ultra semestre *c. Nemo deinceps, de Elect. in 6.*

Can. 15. De Ordinatione.

Can. 16. De Bigamis.

Can. 17. De Officio Judicis ordinarii.

Can. 18. De incompatibilitate beneficiorum. *c. Ordinarii locorum de Offic. Ord. in 6.*

Can. 19. De Advocacionis officio in foro Ecclesiastico, & Procuracionis fideliter gerendo præstito juramento.

Can. 20. De iis, quæ vi metusvè causa fiunt.

Can. 21. De dignitatibus & Beneficiis in curia Romana vacantibus à solo Rom. Pontifice conferendis. *c. Statutum de Præb. in 6.*

Can. 22. De rebus Ecclesiæ non alienandis nisi servatis solennitatibus à jure requisitis. *c. Hoc consultissimo, de reb. Eccl. non alien. in 6.*

can.

Can. 23. Ne quis novum Ordinem aut Religionem inveniat, vel habitum novæ Religionis assumat. *c. Religionum, de relig. dom. in 6.*

Can. 24. De Procuratione seu visitatione Ecclesiarum & quomodo Prælati in ea se gerere debeant. *c. Exigit. De Cens. in 6.*

Can. 25. Qua devotione & reverentia fideles sacris interesse debeant mysteriis in Ecclesia. *c. Debet domum Domini de immunit. Eccles. in 6.*

Can. 26. Contra usurarios manifestos statuitur pœna. *c. 1. De usurar. in 6.*

Can. 27. Usurarii manifesti sepultura Ecclesiastica priventur, nec ullus eorum testamentis intersit, nisi de usuris satis fecerint.

Can. 28. De injuriis & damno dato.

Can. 29. Qualem censuram incurrant participantes cum excommunicatis ante vel post monitionem Canonicam. *c. Constitutionem de sent. Excomm. in 6.*

Can. 30. De relaxatione ad cautelam interdicti Ecclesiastici in civitates, aliasve Universitates. *c. Presenti de sent. Excomm. in 6.*

VIENNENSE.

29. Decimum quintum Concilium generale fuit convocatum à Clemente V. anno

anno 1311. Viennæ Allobrogum ad flumen Rhodanum in Gallia. Interfuere Episcopi trecenti & amplius Præsidente ipso Summo Pontifice. In eo Templariorum Ordo suppressus & extinctus ob hæresin, apostasiam aliaque atrocissima flagitia ab ipsis patrata. Similiter impiæ Begardorum & Beguinarum Sectæ, nec non Fraticellorum seu Dulcinistarum (sic dictorum à Duleino quodam Novariensi, quem sex millia hominum secuta sunt) damnatæ fuerunt; Et expeditio pro recuperanda Terra sancta suspicienda est decreta. Ab hac Synodo Constitutiones Clementinæ dictæ juri Canonico insertæ ortum habent.

30. Definita sunt in hoc Concilio. 1. Quod resignatio facta per Procuratorem valeat non obstante revocatione mandati non significata. *Clem. unic. de renunciat.*

2. In impetratione novi Beneficii aliorum mentio fieri debet, quæ impetrans possidet. *Clem. Et si, de Offic. Ordin.*

3. Ut Episcopi Prælatorum Regularium negligentiam in conferendis beneficiis ab ipsis dependentibus suppleant. *Clem. I. de suppl. negl. Præl.*

4. Ut Episcopi Clericos subditos delinquentes diligenter corrigant.

5. Ut Episcopi à suis sedibus expulsi possint

pos-

possint procedere contra expulsores in aliena Diœcesi, petita à Diœcesano licentia, licet non obtenta. *Clem. cap. uni. de foro cdmpt.*

6. De provisione beneficii à Pontifice facta motu proprio ei, qui jam alia possidet beneficia. *Clem. c. Si Romanus de Præbend.*

7. De Sepultura in Ecclesiis Prædicatorum vel Minorum, & de quarta funerali. *Clem. c. Dudum à Bonifacio, de Sepultura.*

8. De Patronis & jure Patronatus, & quomodo in eo succedatur. *Clem. c. Plures, de jure Patron.*

9. De Matrimonio in gradu prohibito, vel cum Moniali contracto. *Clem. c. 1. de consang. & affin.*

10. De Scholis Romanæ curiæ & aliis *Clem. c. 1. de Magistris.*

11. Ne Religiosi Sacramentum extremæ Unctionis vel Eucharistiæ administrent sine Parochi licentia, vel Benedictionem nuptialem impertiant, vel excommunicatos à Canone absolvant, præterquam in casibus à jure, vel per privilegia Sedis Apostolicæ concessis eisdem. *Clem. c. 1. de privil. & excessibus.*

12. Ut Archi-Episcopus Provinciam suam peragrans crucem ante se portare faciat &c. *Clem. c. 2. Eod.*

13. Re-

14. Religiosi etiam exempti violantes interdictum Ecclesiasticum sententiam excommunicationis ipso facto incurrunt. *Clem. c. 1. & 2. de sent. Excomm.*

15. Ne Episcopi aliive Prælati subditos vel exemptos injuriis & gravaminibus laceffant. *Clem. de excess. Præl.*

16. De privilegiis Regularium. *Clem. Dudum, de Sepult. & Clem. 1. de Privil. & excess.*

17. S. Francisci Regulæ variæ difficultates & ambiguitates explicantur ac definiuntur. *Clem. c. Exivi de Paradiso De verb. signif.*

FLORENTINUM.

31. Decimum sextum generale Concilium fuit Florentinum A. 1438 rogatu Palæologi Græcorum Imp. convocatum ab Eugenio IV. & Ferrariæ inchoatum, primaque ejus Sessio fuit habita quarta Idus Januarii Præsidente Legato à Latere Eugenii Nicolao Albergato ex Ordine Carthusiano Cardinali Presbytero, & primo decreto declarata sunt irrita omnia acta Basileensia post Eugenii revocationem. Secundæ Sessioni, quæ celebrata est decimo quinto Februarii, præsedit ipse Pontifex præsentibus septuaginta duobus Episcopis.

Ordo

Ordo in Sessionibus post adventum Græcorum Imperatoris Joannis Palæologi cum fratre suo Demetrio Principe Peloponesi, hic servatus est: Super erecto solio ante Altare collocatus est liber Evangeliorum intra sacra capita Beatorum Apostolorum Petri & Pauli accensis hinc inde cereis. Pontifex cum Episcopis Latinis dexteram partem, alteram Imperator cum suis Græcis tenebat. Infra solium Pontificium uno fere passu locata est Imperatoris Latini Alberti secundi Sedes, sed ob absentiam semper vacua remansit. E regione Pontificis & Sedis Imperatoris Latini Sedes Imperatoris Græcorum, & paulo inferius Josephi Patriarchæ Constantinopolitanie ejusdem eminentiæ & ornatus cum Pontifice fuit. Demetrio Imperatoris fratri à dextris ejus Sedes collocata est, sed humilior, & quatuor fere palmos remota. Interfuere Concilio octo, vel ut alii novem Cardinales, & præter Abbates, centum circiter quinquaginta Episcopi Latini. Græci quoque in magno numero adfuere, inter quos Bassarion Episcopus Nicænus, Isidorus Thessalonicensis Archi-Episcopus; Ac præterea Isidorus Kiovensis totiusque Ruffiæ Metropolitana. Metropolites quoque Iberiæ, ac nonnul-

li Prælati Ruffiæ & Moscoviæ. In Sessio-
ne tertia 14. Octob. celebrata & quatuor
subsequentibus Sessionibus disputatum
est de additione ad Symbolum Constan-
tinopolitanum hujusvocis: *Filioque* circa
Spiritus sancti processionem. In sexta
decima Sessione fit Decretum de Synodo
ob pestem Ferrariæ ingravescentem Flo-
rentiam transferenda.

23. Igitur Ferraria, habitis ibi Sessio-
nibus sedecim, transfertur Concilium
Florentiam primariam Tusciæ civi-
tatem A. 1439. ad quam cum mense Ja-
nuario devenissent, celebrata est ibidem
Sessio decima septima 26. Februarii, ac
subinde octo circiter Sessiones habitæ;
In quibus primò in sex Sessionibus dispu-
tatum est de Processione Spiritus sancti,
num sit à solo Patre, an etiam à Filio.
Tandem hortatu Patriarchæ Josephi
Constantinopolitani, qui tunc decum-
bebat extrema ægritudine, qua sanctis-
simè decessit, Imperator cæterique Præ-
lati Græci, excepto solo Marco Episco-
po Ephesino, veritatem agnoyerunt &
professi sunt. Deinde actum est de pœ-
nis Purgatorii, de quibus omnes conve-
nerunt actaque Concilii obfignarunt.
Sed paulo post reversi in Patriam Græci,
supranominato Ephesino omnia tur-
bante

bante ad vomitum redierunt. Demum accesserunt quoque Armeni ad Catholicam fidem, & unitatem Ecclesiæ Romanæ, ac decretum hac super re formatum, antequam Florentia discederent, promulgatum est. Tum vero translatum est Concilium Romam, ubi duravit saltem usque ad annum 1445. ut patet ex actis Florentinæ Synodi editis per Horatium Justinianum Oratoristam postea Cardinalem, ut refert Pallavicinus in historia Concilii Tridentini. l. 6. c. II.

LATERANENSE V.

33. Decimum septimum Generale & Lateranense quintum indictum fuit A. 1512. à Julio II. Maximiliano Imp. ad convellendum Conciliabulum Pisanum, & Schisma impediendum. Præsedit ipse Pontifex Concilio, quod auspiciatus est quarto nonas Maij festo Inventionis S. Crucis præsentibus Cardinalibus quindecim, Patriarchis Alexandrino & Antiocheno Archi-Episcopis & Episcopis septuaginta septem. Sed superveniente febris post quartam Sessionem (ex qua etiam nono Calendas Martii A. 1513 obiit) deinceps Julius interesse non potuit, ejusque loco præsedit Cardinalis Raphaël Riarius Episcopus Ostiensis. Sessio veto sexta

ta habita Præside Leone V. Pontifice Successore Julii 1513. 27. Aprilis, sub quo post habitas sex Sessiones finita est A. 1517. mense Martio, & Synodus à Leone confirmata.

34. In Concilio hoc duodecim celebratæ sunt Sessiones. In prima ordinantur præliminaria, & creantur Officiales.

Sess. 2. Damnantur acta Conciliabuli Pisani.

Sess. 3. Pœnæ decernuntur & infliguntur Cardinalibus aliisque fautoribus Conciliabuli Pisani.

Sess. 4. Pragmatica Sanctio, quæque ejusdem causa Conciliabulum egerat, abrogantur.

Sess. 5. Julii per ægritudinem absentis Constitutio de Creatione Romani Pontificis legitur prohibens omnem in ea Simoniam sub pœna nullitatis.

Sess. 6. Diversi designantur Prælati, quibus varia munera demandantur.

Sess. 7. Duo Cardinales Schismatici auctores Conciliabuli pisani veniam petentes, & Schisma adjurantes reconciliantur.

Seçt. 8. Definitum est unicam esse hominis animam eamque immortalem. Dum hæc Sessio celebraretur, adfuerunt à Ludovico Gallix Rege Legati ejusque nomine

nomine Pisanum Concilium execrati
Lateranensi tanquam vero, indubitato
& Oecumenico Concilio adhæserunt.

Sess. 9. Bullæ reformationis Romanæ
Curix leguntur, & renovantur Cano-
nis Concilii tertii Lateranensis. De Car-
dinalibus specialis sanctio Concilii tra-
ditur.

Sess. 10. Edita est Constitutio decla-
rans Montes pietatis erectos ad sublevan-
dos inopes non esse usurarios, sed justos
& licitos.

Sess. 11. Præscribitur Lex Conciona-
toribus servanda in prædicatione verbi
DEI. Item Concordata inter Leonem
Pontificem & Franciscum I. Gallix Re-
gem leguntur & approbantur.

Sess. 12. Excommunicantur, qui ædes
Cardinalium invadunt tempore electio-
nis novi Pontificis. Et absolutum est
Concilium confirmatumque à Leone X.

TRIDENTINUM.

35. Decimum octavum Concilium ge-
nerale fuit Tridentinum indictum à Pau-
lo III. die undecimo Calendas Junii An-
no Christi 1542. Pontificatus sui octavo,
& sub tribus Summis Pontificibus Paulo
eodem III. Julio III. & Pio IV. contra
emergentes Lutheri aliorumque hæreses,
& pro

& pro morum reformatione Summo Ecclesie bono legitime congregatum fuit. Complectitur namque plurimas easque saluberrimas Constitutiones tum fidem tum mores concernentes; Quæ cum approbatæ sint à supremo Principe Christi Vicario in terris, atque etiam factæ sint in præsentia, & cum consensu Principum sæcularium, quorum Oratores cum speciali mandato missi Concilio interfuerunt, dubitari nequit, quin constituent Jus generale & commune, quod omnes obliget, cumque omnia exemplaria Concilii ubilibet impressa concordent, non est fides illis deroganda. Licet vero decreta hujus Concilii fidem non concernentia ubique non sint recepta (quam bene inquiritur in Titulis de Constit. & consuet.) Regulares tamen habitantes in illis locis in quibus prætenditur non receptum esse hoc Concilium adstringuntur ad leges illius observandas, quia omnium Regularium Ordines sacrosanctum hoc Concilium receperunt. Ita Passerinus *de stat. & off. hom. q. 187. a. 1. n. 213.* contra Virginium Alviset *in tract. de privilegiis sect. 3. c. 5. §. 1. n. 11.*

Concilium hoc in viginti quinque Sessiones distributum est, in quibus tres ordines. Primò ponitur doctrina per sua

P

capita

capita distributa; Deinde Canones seu Decreta pro illa doctrina ordine digesta; Demum stabilitur reformatio disciplinae Ecclesiasticae. In Sessione 24 post Canones doctrinales subjungitur duplex ordo Reformationis, primò Reformatio Matrimonii, deinde reformatio Ecclesiastica. In allegationibus citatur hæc nomine Reformationis absolutè, ista cum addito *Matrimonii*. Similiter in Sess. 25. decreta sub nomine illius citantur; Reformatio vero cum duplex sit, nimirum Reformatio Regularium & Reformatio absoluta, sic quoque alligari solent.

Prima Sessio biennio post indictionem celebrata die decima tertia Decembris A. 1545. indictione tertia Præsidentibus Joanne Maria de Monte, Marcello Cervino, & Reginaldo Polo S. R. E. Cardinalibus. In hac nomina Prælatorum, qui adfuerunt, censita sunt, lectaque ad eos admonitio Legatorum Apostolicorum; Ac subinde decretum est sacrum & generale Concilium incipere & inceptum esse.

Sess. 2. A. 1546. 7. Januarii edita sunt Concilii præliminaria.

Sess. 3. Die 4. Febr. propositum confirmatumque est fidei symbolum.

Sess. 4. Octavo Aprilis promulgatum est decre-

decretum de Canonicis scripturis, & aliud de descriptione & usu sacrorum librorum.

Sess. 5. Decima septima Junii editum est Decretum de peccato originali, & duo capita de Reformatione; Primum de Lectoribus sacrae Scripturae, secundum de Concionatoribus & Quæstoribus Eleemosynariis.

Sess. 6. Die decima tertia Januarii A. 1547. Decreta & Canones de Justificatione formati. Item Decreta de reformatione; *Cap. 1.* De Residentia Episcoporum. *Cap. 2.* De residentia obtinentium beneficia, quæ requirunt Residentiam. *Cap. 3.* Ut excessus Clericorum & Regularium agentium extra Monasteria corrigantur ab Ordinario. *Cap. 4.* Capitula Cathedralium visitet Episcopus quoties voluerit. *Cap. 5.* Pontificalia aut Ordinatio in aliena Diocesi non fiant.

Sess. 7. Die tertia Martii edita sunt Decreta de Sacramentis in genere, & specialiter de Baptismo & Confirmatione. In Decretis de Reformatione statuitur *Cap. 1.* Quis capax regiminis Ecclesiarum Cathedralium. *Cap. 2.* Prohibetur pluralitas beneficiorum in Cathedralibus Ecclesiis. *Cap. 3.* Habilibus conferantur beneficia. *Cap. 4.* Plurium beneficiorum

rum incompatibilium Retentor iis careat. *Cap. 5.* Qui plura obtinent Beneficia exhibeant dispensationes. *Cap. 6.* Quæ beneficiorum uniones validæ, quæ irritæ. *Cap. 7.* Beneficia unita visitentur. Per Vicarios etiam perpetuos cura exerceatur. *Cap. 8.* Ecclesiæ reparentur. *Cap. 9.* Episcopi infra tempus statutum consecrentur. *Cap. 10.* Capitula Sede vacante non dent dimissorias. *Cap. 11.* Facultates de promovendo à quocunque continere debent causas. *Cap. 12.* Facultates de non promovendo concessæ ad annum tantum suffragentur. *Cap. 13.* Præsentati non instituantur nisi prævio examine. *Cap. 14.* Causæ civiles exemptorum Clericorum sæcularium & regularium degentium extra Monasterium videantur ab Episcopis. *Cap. 15.* Curent Ordinarii, ut hospitalia fideliter gubernentur.

Sess. 8. Die undecima Martii de transferendo propter ingruentem pestem Concilio actum.

36. Concilium translatum fuit Bononiam, ubi duæ Sessiones factæ sunt; Nonna die 21. April. & Decima die 2. Jun. de prorogatione Concilii.

Sess.

Sess. 11. Decimo octavo Cal. Decemb. A. 1550, quæ fuit prima sub Julio III. promulgatur edictum resumptionis Consilii in civitate Tridentina præsidentibus Legatis Marcello Cardinali, Sebastiano Pichio Archi-Episcopo Sepontino, & Aloysio Lipomano Episcopo Veronensi.

Sess. 12. Die 1. Sept. A. 1551. decreta est prorogatio.

Sess. 13. Die 11. Octob. actum est de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, & Canones de eo confecti. In decreto de Reformatione. *Cap. 1.* Datur forma, qua Episcopi debent residere. Ab eorum Visitatione nemo appellet. *Cap. 2.* Si appelletur ab Episcopo, cui causa committenda sit. *Cap. 3.* Acta primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis appellanti. *Cap. 4.* Abbates assistere possunt Episcopo deponenti, & degradanti Clericum, si Episcopi desint. *Cap. 5.* Gratiæ ob fictas causas concessæ revocentur. *Cap. 6.* Episcopus non citetur personaliter nisi ob causam depositionis. *Cap. 7.* Qualitates testium contra Episcopum. *Cap. 8.* Causæ Episcoporum, cum comparere debent, terminentur per Pontificem.

Sess. 14. Die 25. Novemb. actum est de Sacramentis Pœnitentiæ & extremæ Unctionis. *Cap. 1.* de Reformatione Clericos male se gerentes puniendos esse. *Cap. 2.* Ne Episcopus alienum subditum ordinet. *Cap. 3.* Episcopus male ab alio promotos sine examine non admittat ad Officia celebranda. *Cap. 4.* Clericus non est exemptus à correctione Episcopi. *Cap. 5.* Conservatorum potestas restringitur. *Cap. 6.* De decenti habitu Clericorum. *Cap. 7.* Voluntarius homicida ordine ac beneficio careat, cum casuali, aut vim vi repellente dispensetur. *Cap. 8.* Ne Episcopus puniat Clericos alienos. *Cap. 9.* Ne beneficia unius Diœcesis uniantur Beneficiis alterius Diœcesis. *Cap. 10.* Beneficia regularia conferantur Regularibus. *Cap. 11.* Professi maneant sub Obedientia, & sint incapaces beneficiorum sæcularium. *Cap. 12.* Jus patronatus obtineat, qui dotat ex suis, aut Capellam de novo fundat. *Cap. 13.* Beneficiandus præsentetur Ordinario.

Sess. 15. Vigesima quinta Jan. A. 1552, decreta est prorogatio Synodi.

Sess. 16. Die 28. April. decreta est ejusdem suspensio bellorum insurgentium occasione.

36. Concilium interruptit mors Julii III. Cujus loco electus est Marcellus II, qui etiam vigesimo secundo die Pontificatus obiit. Ei successit Paulus IV, quo sedente nihil actum est in Concilio, & exacto in Pontificatu quadriennio vita functus est. Huic surrogatur Pius IV. sub quo Concilium suspensum & dilatum resumitur hortante S. Carolo Boromæo.

Sub Pio IV. ergo celebrata Sessio decima septima 18. Jan. A. 1562. in qua emanavit Decretum de celebrando Concilio, & indictio futuræ Sessionis.

Sess. 18. Die 26. Februar. in qua decretum de librorum delectu, & de omnibus ad Concilium publica fide invitandis cum salvo conductu concessio Germanicæ Nationi, & ejus extensione ad alias Nationes.

In Sess. 19. Die 14. Maij decreta est Synodi sacre prorogatio.

Sess. 20. Die 4. Junii decreta iterum prorogatio.

Sess. 21. Die 16. Julii Decreta & Canones de Communionem sub utraque specie & parvulorum. De Reformatione. *Cap. 1.* Ut Ordines gratis conferantur. *Cap. 2.* De Titulo Clericali initiandorum sacris Ordinibus. *Cap. 3.* Tertia pars pro-

pro-

proventuum convertenda in distributiones quotidianas. *Cap. 4.* De Vicariis necessariis à Parochis assumendis & congrua portione illis assignanda. *Cap. 5.* De unionibus Ecclesiarum. *Cap. 6.* Si Beneficiati sint imperiti, aut turpiter vivant, quomodo providendum. *Cap. 7.* De reparandis Ecclesiis collapsis. *Cap. 8.* Ordinarius curet in Diœcesi quæcunque ad DEI cultum spectant. *Cap. 9.* Quæstores eleemosynarum abrogantur; Indulgentiæ publicandæ ab Ordinariis.

Sess. 22. Die 17. Sept. excussa est doctrina de sacrificio Missæ, & de eo formati Canones. Decretum de observandis & evitandis in celebratione Missæ. *De Reformatione Cap. 1.* Ut Clerici honeste graviterque vivant. *Cap. 2.* Quales assumendi ad Ecclesias Cathedrales. *Cap. 3.* Distributiones quotidianæ creandæ ex tertia parte fructuum. *Cap. 4.* Qui habeant vocem in Capitulo. Item de ætate, qualitate & Ordine præficiendorum. *Cap. 5.* Dispensationes extra curiam committantur Ordinariis. *Cap. 6.* Circumspectè commutandæ ultimæ voluntates. *Cap. 7.* In appellationibus &c. servetur tenor *e. Romani in 6.* *Cap. 8.* Episcopi
copi

butio-
iis ne-
con-
ap. 5.
Si Be-
er vi-
ap. 7.
ap. 8.
unque
Quæ-
; In-
ft do-
orma-
dis &
De
one-
uales
rales.
rean-
p. 4.
Item
eien-
a cu-
p. 6.
vo-
&c.
Epif-
copi

copi plenissimè videant omnes pias di-
spositiones. *Cap. 9.* Administratores cui-
vis fabricæ & quorumcunque piorum lo-
corum dent rationem ordinariis. *Cap. 10.*
Notariorum sufficientiam scrutentur Or-
dinarii. *Cap. 11.* Excommunicantur oc-
cupatores obventionum piis locis appli-
candorum. Demum subjungitur Decre-
tum super petitione concessionis Ca-
licis.

38. Sess. 23. Die 16. Julii A. 1563. ce-
lebrata, tradita est doctrina Catholica
& Canones publicati de Sacramento
Ordinis. Circa reformationem decreta
sunt. *Cap. 1.* Residentia Episcoporum.
Cap. 2. Consecratio Episcoporum ultra
tres menses non differenda. *Cap. 3.* Ut
Episcopi per semetipsos Ordines confe-
rant. *Cap. 4.* Ne quis ad Clerum promo-
veatur nisi Confirmationis Sacramentum
prius susceperit. *Cap. 5.* Ut de Ordinan-
dorum natalibus, ætate, moribus & vi-
ta diligenter inquiretur. *Cap. 6.* Ante
decimum quartum annum nullum esse
Beneficii capacem. *Cap. 7.* Ut examen
instituat de ordinandorum natalibus,
ætate, institutione, moribus, doctrina
& fide. *Cap. 8.* Ordinatio à proprio Epif-
copo

copo facienda, nisi ordinandus literas habeat dimissorias. *Cap. 9.* Episcopus familiarem ordinans conferat ei beneficium. *Cap. 10.* Abbates & Capitula Ecclesiarum Cathedralium non dent nec Sede vacante literas dimissorias. *Cap. 11.* Minoribus ordinandi seruent interstitia. *Cap. 12.* Ætas ordinandorum servanda etiam Regularibus. *Cap. 13.* Quid Subdiaconis & Diaconis observandum. Duo sacri Ordines eidem non conferantur eodem die, nec Regularibus. *Cap. 14.* Ordinandi Presbyteri annum egerint in exercitio diaconali; Sint castis moribus, & ordinati frequenter Missam celebrent. *Cap. 15.* Episcopi approbatio necessaria est Presbyteris, ut possint absolvere à peccatis. *Cap. 16.* Ut non omnes promiscuè ordinentur. Nec peregrinus sine literis commendatiis celebret. *Cap. 17.* Exercitia minorum Ordinum restituantur. *Cap. 18.* Datur forma erigendi Seminarium Clericorum.

39. Sess. 24. Celebrata Die 11. Nov. A. 1563. Tradita est doctrina & Canones de Sacramento Matrimonii. *Cap. 1.* Habetur decretum de reformatione Matrimonii. *Cap. 2.* Inter quas personas contra-

trahatur cognatio Spiritualis orta ex Baptismo & Confirmatione. *Cap. 3.* De impedimento publicæ honestatis. *Cap. 4.* De impedimento affinitatis ex illicito congressu. *Cap. 5.* De pœnis contrahentium inter gradus prohibitos, & de dispensatione Pontificis circa impedimenta Matrimonii. *Cap. 6.* De impedimento Raptus. *Cap. 7.* De matrimonio vagorum hominum. *Cap. 8.* Concubinarii si ter moniti non resipiscant, excommunicentur. Concubinæ exilio & aliis pœnis puniuntur. *Cap. 9.* Domini & Magistratus cogentes subditos ad Matrimonium cum certis personis contrahendum, excommunicantur. *Cap. 10.* Quibus temporibus celebrare nuptias prohibeatur.

Ejusdem Sess. 24. *Cap. 1.* De Reformatione sacre disciplina. Norma in creatione Episcoporum, & electione Cardinalium servanda. *Cap. 2.* Ut singulis trienniis Concilia provincialia, & quotannis Diœcesana celebrentur. *Cap. 3.* Ut singulis annis Episcopus Diœcesin visitet. *Cap. 4.* Ecclesia Parochialis à Parochianis adeunda. Nullus contradicente Episcopo prædicet. *Cap. 5.* Causæ cri-

cri-

criminales majores contra Episcopos cognoscuntur à Summo Pontifice; Minores criminales à Concilio Provinciali.

Cap. 6. De facultate Episcopis concessa dispensandi in irregularitatibus & suspensionibus certis. *Cap. 7.* Vis Sacramentorum, & Missæ mysterium explicetur populo. *Cap. 8.* De publicè & scandalo peccantibus. *Cap. 9.* Episcopus potest visitare Ecclesias exemptas & nullius Diocesis. *Cap. 10.* Subditi non possunt suspendere executionem visitationis. *Cap. 11.* Episcopi jure suo uti possunt honorariis titulis & privilegiis particularibus non obstantibus. *Cap. 12.* Qualitas prebentium dignitates cum cura animarum. De Residentia & distributionibus, & ut Canonici Episcopo celebranti interserviant. *Cap. 13.* cathedrales tenues vel uniendæ vel augendæ, uti & augendæ tenues Parochiales. Parochiani frequentet parochias suas. *Cap. 14.* Ut omnes exactiones Simoniacæ aboleantur. *Cap. 15.* De unione tenuium præbendarum. *Cap. 16.* Capitulum Sede vacante constituat Oeconomum, Officiale seu Vicarium aliosque necessarios Administratores. *Cap. 17.* Pluralitas beneficiorum incom-

pati-

patibulum prohibetur. *Cap.* 18. Ut beneficiis animarum curam habentibus per concursum provideatur, & digniores præferantur. *Cap.* 19. Gratiaæ expectativæ revocantur. *Cap.* 20. Causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes coram Ordinariis cognoscantur. Causas matrimoniales & criminales solus Episcopus cognoscat. De expensis Actorum & mercede Notarii.

40. Sess. 25. Cœpta Die 3. absoluta die 4. Decemb. A. 1563. Die tertia, decreta facta sunt de Purgatorio, de invocatione, veneratione & reliquiis Sanctorum, & de sacris imaginibus.

Circa reformationem Regularium & Monialium præcipitur. *Cap.* 1. Ut secundum rigorem Regulæ indispensabiliter vivant Regulares. *Cap.* 2. Proprietatis vitium è Monasteriis eliminetur. *Cap.* 3. Paupertas rigidior relaxatur, præterquam Minorum de observantia & Capucinatorum. *Cap.* 4. Ne quis regularis sine sui Superioris licentia obsequio alicujus Prælati vel Principis se subjiciat, aut à Conventu recedat. *Cap.* 5. Ut Clausuræ Monialium Episcopi curam gerant. *Cap.* 6. Superiores sæculares eligantur
suffra-

suffragiis secretis ; Absentium vota non
 suppleantur. *Cap. 7.* Quadragenaria, aut
 saltem trigenaria eligatur in Abbatissam
 aut Priorissam, quæ unitantum præsit
 Monasterio. *Cap. 8.* Monasteria non ha-
 bentia ordinarios Visitatores, nec sub-
 dita Episcopis singulis trienniis in Con-
 gregatione conveniant. *Cap. 9.* Mona-
 steria Monialium immediate subjecta
 Pontifici, visitentur ab Episcopis, cætera
 à Deputatis à Capitulis generalibus.
Cap. 10. Moniales singulis saltem mensi-
 bus confiteantur & communicent. Bis
 vel ter in anno dari illis potest ab Episco-
 po Confessarius extraordinarius. *Cap. 11.*
 Parochi regulares in his quæ pertinent
 ad curam & Sacramentorum Admini-
 strationem sæcularibus, subjacent juris-
 dictioni, visitationi & correctioni Epif-
 copi. *Cap. 12.* Censuræ Episcopales, &
 dies festi serventur à Regularibus. *Cap. 13.*
 Controversiæ de præcedentia ab Episco-
 po omni appellatione remota componan-
 tur. Exempti accedant ad supplicationes
 publicas. *Cap. 14.* Regularis non subdi-
 tus Episcopo scandalosè vivens puniatur
 à Superiore, vel eo negligente ab Epif-
 copo. *Cap. 15.* Ne fiat Professio ante an-
 num

num decimum sextum expletum. *Cap. 16.* Omnis donatio inter vivos, vel renuntiatio Novitiorum ante duos ultimos menses Novitiatus exacti nulla est & invalida. *Cap. 17.* Ne Virgines suscipiant habitum regularem ante annum duodecimum. *Cap. 18.* Ne puellæ cogantur ad profitendum Religionem. *Cap. 19.* De reclamatione invalida Professi intra quinquennium. *Cap. 20.* Abbates alique Ordinum Superiores exempti Monasteria sua visitent, & jurisdictionem exercent. *Cap. 21.* Monasteria collapsa restituantur, quibus non nisi Regulares præficiantur. *Cap. 22.* Superiora decreta omnino observentur.

41. In eadem Sess. 25. subjiciuntur Decreta 21. *de Reformatione. Cap. 1.* De officio Prælatorum. *Cap. 2.* Professio fidei à quibus emittenda. *Cap. 3.* Excommunicationis gladius non temere stringendus. *Cap. 4.* Qua ratione magnus Missarum celebrandarum numerus reduci possit à Prælati. *Cap. 6.* Quæ observanda Episcopo in visitatione Capitulorum exemptorum. *Cap. 7.* Accessus vel regressus ad Beneficia prohibitus. Coadjutor quando concedendus. *Cap. 8.*
Bene-

Beneficiati sint hospitales. hospitalia quomodo regenda. *Cap. 9.* De jure Patronatus probando & deferendo. *Cap. 10.* Causæ Ecclesiasticæ spirituales coram quibus tractandæ ; Breviter terminandæ sunt. *Cap. 11.* Ne ultra quinquennium locationes rerum Ecclesiæ, & solutiones anticipatæ fiant. *Cap. 12.* Decimæ solvendæ. *Cap. 13.* Quarta funeralium solvendæ, ubi usus. *Cap. 14.* Ne Clerici concubinas habeant. *Cap. 15.* Ne filii Clericorum illegitimi beneficium habeant aut ministrent in Ecclesiis, ubi Patres beneficium obtinent. *Cap. 16.* De congrua portione Vicario perpetuo beneficii curati assignanda. *Cap. 17.* Episcopi sint Patres & Pastores, nec indignè se demittant. *Cap. 18.* Canones exactè ab omnibus servandi. *Cap. 19.* Duella sub gravissimis pœnis prohibentur. *Cap. 20.* Ut omnes sanctiones in favorem personarum Ecclesiasticarum, immunitatum & libertatis Ecclesiæ serventur. *Cap. 21.* In his omnibus decretis de reformatione & Ecclesiastica disciplina reservata censetur auctoritas Sedis Apostolicæ.

In prosecutione Sessionis die sequenti
4. Dec. decretum fuit de Indulgentiis, de
cibo.

ciborum delectu, jejuniis & diebus festis; De indice librorum, Catechismo, Breviario & Missali. De loco Oratorum. De recipiendis & observandis decretis Concilii, deque recitandis iisdem decretis in Concilio. Demum de petenda sacra universalis Synodi à Pontifice confirmatione, quam concessit Pius IV. Anno 1564. 26. Januar. In fine Concilii subscripsere decretis Patres numero 255, videlicet Legati 4, Cardinales 2, Patriarchæ 3, Archi-Episcopi 25, Episcopi 168, Abbates 7. Procuratores absentium cum legitimo mandato 39. Generales Ordinum 7. qui præsentés fuerunt cum Concilium concluderetur. Cæterum longe plures diversis temporibus illi interfuerunt; Nam præter Cardinales nimirum Joannem Mariam de Monte, Marcelum Cervinum, Reginaldum Polum, Herculem Gonzagam, Hieronymum Seripandum, Joannem Moronum, Stanislaum Hosium, Ludovicum Simonetam, Marcum Syricum de Altaemps Bernardum Navagerium, Marcellum Crescentium Sebastianum Pighinum Archi-Epis. Sipontinum & Aloysium Lipomanum Veronensem Episcopum, qui diversis vicibus nomine Pontificum Concilio præfederunt, duosque alios Car-

Q

dina.

dinales non Legatos Carolum à Lotharingia Archi-Episcopum Rhemensem & Ludovicum Madrutium Episcopum Tridentinum, numerantur 3. Patriarchæ. 3. Archi-Episcopi. 235. Episcopi. 7. Abbates. 7. Generales Ordinum & plusquam 146. Theologi. Præterea Oratores & Legati Imp. Ferdinandi, Regis Galliæ, Hispaniæ, Lusitaniæ, Hungariæ, Bohæmiæ, Poloniæ, Reip. Venetæ, Septem Cantonum Helvetiorum, Bavariæ, Sabaudia, Florentiæ, aliorumque Principum Ecclesiasticorum.

CAPUT XV.

An Concilium sit supra Papam.

Proponitur status questionis. Papa est supra Concilium, quia est Christi Vicarius; Successor S. Petri; Caput Ecclesie; Pastor ovilis Christi. Episcopus Ecclesie universalis. Pater omnium Christianorum. Convocat Concilia. Est Judex Conciliorum. Corrigit & improbat Concilia. Confirmat Concilia. Datur appellatio à Concilio ad Papam. Non datur appellatio à Papa ad Concilium. Hunc primatum Papæ ipsamet Concilia agnoscunt. Casus excepti, in quibus Concilium est supra Papam.